

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE
OCH
ÅRSREDOVISNING
2025**

för

Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland
Organisationsnummer 888000-3143

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse	1
Inledning	1
Länsmuseets kulturmiljöarbete – kunskap, samverkan och hållbar utveckling.....	2
Arkeologi – kunskap, delaktighet och nya upptäckter	3
Regional kulturmiljövård – stöd, rådgivning och utveckling i hela länet	4
Byggnadsvård och egna kulturmiljöer – lärande genom praktik	5
Uppdragsverksamhet – stärkt expertroll och breddad finansiering	6
Aktiv samlingsförvaltning – bevara, utveckla och tillgängliggöra länet's kollektiva minne	6
Samlingsförvaltning i siffror 2025.....	7
Utveckling av magasin och föremålsvård.....	7
Kris- och katastrofberedskap – stärkt säkerhet kring samlingarna	8
Konservering – vård för framtiden.....	10
Kunskapsförmedling och publik verksamhet.....	11
Kunskapsförmedling och publik verksamhet i siffror 2025.....	11
Utställningar	12
Samtidskonst – bild och form.....	14
Programverksamhet – möten, delaktighet och samtal.....	16
Verksamhet för barn och unga.....	17
Barn och unga i siffror 2025	17
Pedagogisk verksamhet i skolan	17
Barn och unga på fritiden.....	18
Digitalt arbete med barn och unga	19
Hemslöjdsfrämjande verksamhet.....	19
Kulturarvets roll stärks genom samverkan – utveckling och måluppfyllnad 2025.....	21
Kulturarvets och kulturmiljöernas betydelse för regional utveckling	23
Stödfunktioner – för ett starkare museum.....	25
Friluftsmuseets miljöer – hållbar utveckling av museets platser	25
Digital utveckling – ny webbplats och sammanhängande digital infrastruktur.....	26
Vårdskap och kommunikation – ett starkare publikt möte	26
Säkerhet, klimat och beredskap – trygg förvaltning av byggnader och samlingar.....	27
HR och organisationsutveckling – hållbar arbetsmiljö och struktur	27
Förändrade organisatoriska förutsättningar under året	27
Samlad analys och fortsatt utveckling.....	28
Ekonomisk analys.....	28
Övergripande	28
Verksamheter.....	29
Avslutning – ett länsmuseum i utveckling	32
Uppföljning internkontrollplan	33

Årsredovisning	35
Förvaltningsberättelse	37
Resultaträkning.....	38
Balansräkning	39
Noter	41
Underskrifter.....	44

Bilaga 1 Statistik

Bilaga 2 Uppföljning Verksamhetsplan

Bilaga 3 Projektlista

Verksamhetsberättelse

Inledning

Västernorrlands museum har en viktig roll som samlande kraft för länets kulturarv, för såväl bevarande som kunskapsuppbyggande och delaktighet. Som länsmuseum, med uppdrag grundat i museilag, stadgar och regional kulturplan, arbetar vi kontinuerligt för just detta och för att museets verksamhet ska komma länets invånare och besökare till del.

Museets uppdrag är både brett och djupt och spänner från samlingsförvaltning, kulturmiljövård och arkeologi till utställningar och annan publik kulturarvsförmedling, hemslöjd och konst – och hålls samman av ambitionen att därigenom bidra till ett demokratiskt, hållbart och attraktivt Västernorrland.

2025 är inget undantag, utan har präglats av kraftfullt genomförande av grunduppdrag och utveckling.

Under året har verksamheten i stor utsträckning genomförts enligt plan och den samlade måluppfyllelsen bedöms som mycket god (se bilaga 2 för uppföljd verksamhetsplan). Medeluppfyllelsen av årsmålen uppgår till 96,6%. Måluppfyllelsen av årsmålen bedöms utifrån planerade aktiviteter och att de har genomförts. Uppföljningen visar att merparten av aktiviteterna har genomförts, vilket ger en stabil grund för ett arbete helt i riktning mot de övergripande målen i uppdragsdirektivet och den regionala kulturplanen. Publik verksamhet, samlingsförvaltning, kulturmiljöarbete, arkeologi, hemslöjdsfrämjande verksamhet och pedagogik har i stor utsträckning bedrivits enligt plan. Museet har också fortsatt att vara en öppen mötesplats och regional kunskapsresurs, med verksamhet såväl i museibygnaden som vid Murberget friluftsmuseum, på andra platser i länet och i digitala kanaler. De avvikelser som förekommer förklaras framför allt av förseningar kopplade till klimat- och ventilationsproblematik samt vissa resursförändringar under året. Om någon medarbetare slutar, tar det tid att rekrytera, och aktiviteten halkar efter.

Museets roll som regional mötesplats och kunskapsresurs syns också i besöksstatistiken. Under 2025 tog Västernorrlands museums anläggningar emot ett stort antal besökare, fördelade på museibygnaden i Härnösand, Murberget friluftsmuseum samt museets övriga kulturmiljöer (se tabell, bilaga 1 där all statistik presenteras). Museibygnaden hade under året knappt 70 000 besökare, vilket innebär en viss minskning jämfört med 2024. Samtidigt fortsatte Murberget friluftsmuseum att vara en av museets mest välbesökta anläggningar, med drygt 74 000 besök under 2025. Även om detta är något lägre än rekordåret 2024 ligger besöksnivån kvar på en mycket hög nivå och visar på Murbergets starka ställning som besöksmål för både länets invånare och tillrest publik.

Tillsammans visar statistiken att museets verksamhet har en bred geografisk och innehållslig räckvidd, där både inomhusverksamheten och de öppna kulturmiljöerna spelar en viktig roll för tillgänglighet, delaktighet och mötet med kulturarvet.

Den externa finansieringsgraden mäts separat i mål 9, vid sidan om övriga årsmål, och visar en

fortsatt positiv utveckling. För 2025 uppgick andelen av dessa intäkter 25,7% vilket kan jämföras med fjolårets 23,1%. Utvecklingen av externfinansieringsgraden, som visar på intäkter inom externfinansierade projekt, affärsverksamheter och uppdragsverksamheterna, är viktig. Här kan vi se hur museet lyckas förstärka och skapa mervärde till kärnverksamheten på olika sätt. Externfinansiering skapar ett stort mervärde då resultat och kvalitet, som annars inte hade kunnat komma till stånd, skapas i verksamheterna och på så vis bidrar till viktig strategisk utveckling, både regionalt och musealt.

Museet befinner sig helt klart i tydlig utveckling. Resultaten från året visar också glädjande att kulturarvet används alltmer aktivt i frågor som rör identitet, bildning, platsutveckling och hållbar samhällsomställning – något som verksamhetsberättelsen kommer att berätta mer om. Året har också tydliggjort verksamhetens robusthet. Klimat- och ventilationsproblem i museibygnaden samt personalförändringar har krävt omprioriteringar, men uppdraget har i hög grad ändå kunnat upprätthållas och utvecklas, genom smarta omställningar. Det visar på styrka.

Framåt arbetar Västernorrlands museum långsiktigt för att ytterligare fördjupa sin betydelse i länet. Årets verksamhetsberättelse ger en samlad bild av resultat, erfarenheter och lärdomar, men pekar också mot nästa steg: att fortsätta stärka förutsättningarna för ett välfungerande och välmående länsmuseum som långsiktigt kan säkra, utveckla och levandegöra Västernorrlands kulturarv för kommande generationer. Sammantaget visar årets uppföljning att verksamheten står stabilt, når sina mål i hög grad och har goda förutsättningar för fortsatt utveckling. Erfarenheter och lärdomar från året tas nu tillvara i den fortsatta planeringen och utgör en viktig grund för kommande verksamhetsår.

Länsmuseets kulturmiljöarbete – kunskap, samverkan och hållbar utveckling

Kulturmiljöarbetet är en avgörande och mycket viktig del av Västernorrlands museums kulturarvsuppdrag och svarar mot målområdet där kulturmiljön ska tas tillvara som en gemensam resurs för hållbar utveckling, kunskapsuppbyggnad och delaktighet. Som länsmuseum verkar vi för att kulturarvet inte enbart bevaras, utan också används aktivt i samhällsplanering, platsutveckling och i människors vardag. Arbetet omfattar kulturmiljöstrategiskt arbete, byggnadsvård, arkeologi, rådgivning, projekt, kurser och kunskapsförmedling, liksom utveckling av metoder för delaktighet och samverkan. En del av kulturmiljöarbetet, främst inom arkeologin men också andra delar, är externfinansierad, och stärker grunduppdraget mycket. Uppdragsverksamheten beskrivs nedan under särskild underrubrik.

Under 2025 har kulturmiljöarbetet präglats av både bredd och fördjupning. Måluppfyllelsen inom området är mycket god, med 99% vid årets slut (se bilaga 2 för uppföljd verksamhetsplan). Årets planerade insatser har genomförts, och resultaten visar tydliga effekter i form av stärkt kunskap, breddad delaktighet och ökad användning av kulturmiljön i samhällsutvecklingen. Resultaten visar att museet fungerar som expertorganisation, samarbetspartner och folkbildare i länet. Kommuner, Länsstyrelsen och andra aktörer använder museets kunskap som underlag i planering, beslut och utvecklingsarbete, samtidigt som uppdragsverksamheten har stärkts och bidrar till en mer diversifierad finansiering.

Kulturmiljöarbetet har också haft en tydlig koppling till frågor om klimat och hållbar omställning. Genom att lyfta återbruk av bebyggelse, långsiktigt brukande av landskap och användning av lokala materialtraditioner har kulturmiljön använts som en konkret resurs i arbetet med klimatanpassning och hållbara livsmiljöer.

Effekterna av årets arbete märks på flera nivåer. Kommuner och myndigheter får bättre underlag för att väga in kulturmiljön i samhällsplanering och byggprocesser. Invånare involveras i berättelser om sina egna platser och ges större möjlighet att påverka hur kulturarvet dokumenteras, tolkas och används. Genom arkeologiska undersökningar, byggnadsvård och projekt som Värden längs vägen har nya kunskaper tillförts, samtidigt som befintliga miljöer vårdats och synliggjorts. Tillsammans bidrar insatserna till att kulturmiljön blir en tydligare del av länets identitet, attraktivitet och arbete med hållbar omställning.

I de följande avsnitten beskrivs några centrala delar av kulturmiljöarbetet under året: arkeologiverksamhet, regional kulturmiljövård, byggnadsvård och arbete med egna kulturmiljöer samt uppdragsverksamheten inom de olika verksamhetsområdena. Tillsammans ger de en bild av hur museet, i nära samverkan med andra aktörer, tar ansvar för att kulturmiljön bevaras, används och utvecklas i hela Västernorrland.

Arkeologi – kunskap, delaktighet och nya upptäckter

En del av arkeologiverksamheten genomförs inom museets grunduppdrag och innefattar kunskapsuppbyggnad, samlingsförvaltning och tillgängliggörande.

Ett viktigt steg för tillgängligheten är att alla arkeologiska rapporter från 2011 och framåt nu äntligen finns publicerade på museets nya webbplats. – en viktig insats under 2025. Detta innebär en stor förbättring för forskare, studenter, hembygdsföreningar och allmänheten och stärker öppenheten i kulturmiljöarbetet.

En annan betydelsefull del av arkeologins grundverksamhet har samtidigt varit utvecklingen av samlingsförvaltningen av de arkeologiska samlingarna. Det arkeologiska magasinet har kartlagts och digitaliserats så att alla fyndbackar nu är sökbara och försedda med åtgärdsförslag. 300 nya fyndbackar i rostfritt stål har köpts in för att ersätta äldre träbackar. Detta innebär både en tydlig förbättring av arbetsmiljön och ett långsiktigt stärkt bevarande av de arkeologiska samlingarna, och säkerställer att materialet kan användas aktivt i både forskning, utbildning och publika sammanhang framöver.

Under våren planerades och förbereddes en arkeologikurs på Styresholm i samarbete med Hola Folkhögskola och en räddningsundersökning av en boplats, båda finansierade av Länsstyrelsen. Kursgrävningen på Styresholm i juni blev mycket välbesökt, med cirka 26 deltagare och stor medial uppmärksamhet. Deltagarna fick praktisk erfarenhet av arkeologiskt arbete och ökade sin förståelse för länets medeltida historia.

Den årliga arkeologidagen i augusti lockade barn och vuxna till museet, med visning av fynd från Nybrokajens utgrävning samt en särskild barnutgrävning på området. Dessa aktiviteter har stärkt delaktighet och väckt upptäckarglädje hos en bred publik, och är förstås också avgörande för att genomföra det publika uppdrag som museet har. Andra arkeologiinsatser som är viktiga för det publika uppdraget är föredrag. Föredrag har hållits både digitalt och på plats, liksom externt i samarbete med studieförbund.

Museet agerar om möjlighet finns även på tipsgranskning och har utfört inventering av en gammal fäbodvall i Sollefteå kommun och vid tipsgranskning intill Lappstensjön har äldre husgrunder identifierats som inte funnits med på kartor – fynd som kan få betydelse för framtida forskning.

Regional kulturmiljövård – stöd, rådgivning och utveckling i hela länet

Arbetet inom den regionala kulturmiljövården utgår från årsmålen om att kulturmiljön ska ses som en resurs i samhällsutvecklingen, att kunskapen om kulturmiljöer ska stärkas hos både beslutsfattare och allmänhet samt att fler aktörer ska ges möjlighet att vara delaktiga i arbetet. Kulturmiljöarbetet handlar därmed inte enbart om att skydda och bevara, utan också om att använda kulturarvet som grund för identitet, delaktighet, hållbar utveckling och goda livsmiljöer.

Under 2025 har kulturmiljöarbetet präglats av både bredd och fördjupning. Museet har stöttat kommuner, myndigheter, föreningar och enskilda i frågor som rör byggnadsvård, planering, skydd och utveckling av kulturmiljöer. Samtidigt har nya arbetssätt utvecklats med fokus på delaktighet, medskapande och lokal kunskap. Sammantaget innebär årets arbete att fler aktörer i länet har fått stöd i sitt ansvar för kulturmiljön, att kommunerna har stärkta beslutsunderlag och att invånare i högre grad har kunnat delta i samtalen om hur deras platser ska användas och utvecklas.

Museet har under året arbetat aktivt med att utveckla kulturmiljöarbetet tillsammans med kommuner, myndigheter och föreningar i hela länet. Rådgivning och stöd har getts till bland annat Härnösand och Örnsköldsvik i arbetet med kulturmiljöprogram, där museets expertkunskap har varit ett viktigt komplement till kommunernas egna resurser. Kulturmiljöstöd har förmedlats till Timrå och Söråker, vilket gjort det möjligt att genomföra konkreta vård- och utvecklingsinsatser som annars inte hade blivit av.

Handläggning av remisser och yttranden inom plan- och byggprocesser har varit en annan central del av arbetet. Museet har bland annat lämnat synpunkter i projekten Matrosen, Fastlandet och Barsviken, där kulturmiljöns värden har vägts in som en naturlig del av samhällsbygget. Genom detta arbete har kulturmiljöperspektivet integrerats i planeringen av nya bostäder, verksamheter och infrastruktur, vilket bidrar till långsiktigt hållbara beslut.

Museet har också deltagit i kulturarvskonferenser och arrangemang i Kramfors, Sundsvall och andra kommuner, där industriarv, platsutveckling och social hållbarhet har stått i fokus. Dessa sammanhang har varit viktiga arenor för kunskapsutbyte och samverkan mellan professionella aktörer, ideella krafter och lokalsamhälle. I Ånge planeras arbete med ett bebyggelseregister i samarbete med Riksantikvarieämbetet, vilket kommer att stärka kunskapsunderlaget för kommunens fortsatta planering. I Örnsköldsvik har museet stöttat kommunens byggnadsantikvarie i arbetet med kulturmiljöprogrammet och bidragit med expertkunskap i framtagandet av underlag.

Genom rådgivning, handläggning och medverkan i lokala processer har kulturmiljövården fått en tydligare roll som stöd i samhällsplanering, utvecklingsarbete och beslutsfattande. Effekten är att kulturmiljöer i större utsträckning ses som en tillgång – inte som ett hinder – när framtidens samhällen formas.

EU-projektet Värden längs vägen har varit årets största satsning inom den regionala kulturmiljövården och har haft en tydlig inriktning på delaktighet, demokratiska arbetssätt och lokal kunskap. Syftet har varit att utveckla nya metoder för att identifiera, dokumentera och använda kulturmiljöer tillsammans med dem som bor och verkar på platserna. Projektet utgår från tanken att kulturmiljö inte bara består av byggnader och landskap, utan också av minnen, berättelser, vardagserfarenheter och känslor av tillhörighet.

Under året har arbetet koncentrerats till Östanbäcken och Långgatan i Härnösand, till Lugnvik samt till Helgum. På varje ort har processen utformats tillsammans med lokala aktörer och

anpassats efter platsens förutsättningar. Arbetet har omfattat medborgarträffar, intervjuer, öppna möten, interaktiva byvandringar, fototävlingar, insamlingsdagar och byggnadsinventeringar. Genom dessa aktiviteter har både materiella värden – som byggnader, miljöer och landskap – och immateriella värden – som berättelser, brukande och traditioner – kunnat lyftas fram.

I Lugnvik har samarbetet varit särskilt brett, med föreningar, ungdomar, företagare och Träakademien som viktiga medaktörer. Här har även frågor om framtida utveckling och hållbar platsutveckling haft en framträdande roll. I Helgum har arbetet resulterat i en rad berättelser som på olika sätt lyfter orten som både boplatz och besöksmål. I Östanbäcken och på Långgatan i Härnösand har fokus legat på hur kulturhistoriskt värdefulla miljöer kan bevaras och användas i en stad som förändras.

En viktig del av projektet har varit att synliggöra berättelser kopplade till nationella minoriteter och urfolket samerna. Särskilt samiska och romska erfarenheter har efterfrågats och dokumenterats, vilket både har ökat kunskapen och breddat bilden av länets historia och samtid. Museet har parallellt arbetat med egen kompetensutveckling inom området, bland annat genom fortbildning arrangerad av Gaaltije Sydsamiskt center.

Projektet har samtidigt haft en tydlig regional och internationell dimension. Genom samarbete med aktörer i Jämtland och Trøndelag har erfarenheter utbytt kring hur kulturmiljöer kan användas i lokal utveckling. Workshops och träffar har genomförts i Undersåker, Innerdalen/Åre och Röros, där deltagarna också fått fördjupning i berättandemetodik som verktyg i kulturmiljöarbetet.

Arbetet leder vidare in i nästa fas 2026, då materialet från pilotorterna ska formas till en vandringsutställning, en digital besöksguide och en handledning för kommuner. På så sätt får projektets resultat ett konkret och långsiktigt efterliv och kan användas av fler aktörer även efter projekttidens slut. Genom Värden längs vägen har invånare bjudits in att bli medskapare i kulturmiljöarbetet, vilket har stärkt delaktighet, ökat engagemanget för kulturmiljöfrågor och breddat synen på vad som räknas som värdefull kulturmiljö.

Byggnadsvård och egna kulturmiljöer – lärande genom praktik

Arbetet med regional kulturmiljövård har också omfattat byggnadsvård och skötsel av museets egna kulturmiljöer, särskilt på Murberget friluftsmuseum. Dessa miljöer fungerar både som besöksmål och som praktiska exempel, där hållbara metoder, traditionella material och kunskap om äldre byggnadsskick kan visas i konkret form. Här möts publik verksamhet, hantverkskunskap och långsiktig förvaltning.

Under året har ett flertal byggnadsvårdsinsatser genomförts, till exempel tjärning av klockstapeln från Ullånger med olika tjärsorter, traditionsenlig målning av Prästgårdens matsal, restaurering av dörr till Åvikes flyglar, rödslamning av skolan samt återställning av rådhustrappan. Flera av arbetena har utförts av externa entreprenörer i kombination med kurser och föreläsningar, vilket har gjort byggnadsvården till en arena för lärande och publik delaktighet. Även utanför museiområdet har insatser genomförts, bland annat vid Norra kyrkogatans härbre i Härnösand och vid klockboken vid Ulvö kapell, i nära samverkan med lokala föreningar.

Genom detta arbete tas ansvar för museets egna kulturmiljöer samtidigt som allmänheten ges möjlighet att se hur kulturmiljövård går till i praktiken. Traditionella material och metoder hålls levande, och nya generationer yrkesverksamma och ideella kan ta del av kunskap som annars riskerar att gå förlorad. Arbetet bidrar också till att stärka lokalt engagemang och samverkan

mellan museet, föreningar och andra aktörer.

Uppdragsverksamhet – stärkt expertroll och breddad finansiering

Uppdragsverksamheten utgör en viktig del av Västernorrlands museums kulturmiljöarbete och bidrar både till finansiering, utökad kunskapsuppbyggnad och utveckling av museets kompetens. Under 2025 har verksamheten fortsatt att stärkas, med uppdrag inom arkeologi, byggnadsvård och dokumentation. Genom uppdragen efterfrågas museets specialistkunskap av externa aktörer, vilket tydligt visar att kompetensen är relevant både regionalt och nationellt.

Inom arkeologin har uppdragsverksamheten omfattat såväl rapportarbete som fältinsatser och räddningsundersökningar på uppdrag av Länsstyrelsen. Dokumentation av en fäbodvall i Gulkäl och planering av en räddningsgrävning i Vinoret är exempel på uppdrag där museets expertkunskap bidragit till att säkra värdefull kunskap om fornlämningar och äldre markanvändning. Fältarbeten i Silje och på andra platser i länet har inneburit en aktiv säsong där nya observationer kunnat göras, samtidigt som tidigare kända lämningar har dokumenterats mer ingående. Uppdragen har ofta kombinerats med kunskapsförmedling till markägare, boende och andra berörda aktörer, vilket bidragit till ökad förståelse för arkeologins betydelse i samhällsplanering och markanvändning.

Museets arkeobotaniker har under året anlitats som nationell expert i fält, bland annat av Kulturmiljö Halland. Dessa uppdrag visar att den specialistkompetens som finns vid museet är efterfrågad långt utanför länets gränser. De stärker samtidigt museets ställning i det professionella nätverket kring arkeologi och kulturmiljövård och bidrar till metodutveckling och ny kunskap som kommer även den regionala verksamheten till del.

Uppdragsverksamheten har också haft tydliga kopplingar till byggnadsvård och dokumentation. Genom uppdrag åt kommuner, församlingar och föreningar har museet bidragit med antikvarisk kompetens vid renoveringar, vårdinsatser och kulturmiljöplanering. Arbetet har omfattat såväl rådgivning som praktiska åtgärder och dokumentation inför förändringar. Uppdragen har ofta genomförts i nära dialog med lokala aktörer och bidragit till att öka förståelsen för hur kulturhistoriska värden kan tas tillvara vid om- och tillbyggnationer.

Samspelet mellan uppdragsverksamhet och publik verksamhet har också varit tydligt under året. Genom arkeologidagen, föredrag och visningar har uppdragen gjorts synliga för allmänheten och gett inblick i hur utredningar, undersökningar och dokumentation går till i praktiken. Publika aktiviteter har därmed bidragit till ökad transparens i uppdragsverksamheten och stärkt förtroendet för museet som expertorganisation.

Sammantaget innebär årets arbete att uppdragsverksamheten har breddats, professionaliserats och blivit en tydligare del av museets profil. Den genererar nya intäkter som stärker ekonomin, men har framför allt stor betydelse för kunskapsuppbyggnad, samverkan och samhällsnytta. Efterfrågan på museets specialistkompetenser har ökat, samarbetet med Länsstyrelsen och kommuner har fördjupats och kopplingen mellan forskning, uppdrag och publik verksamhet har blivit tydligare. Uppdragsverksamheten bidrar därigenom till att kulturmiljön hanteras med högre kvalitet och ökad medvetenhet i hela länet.

Aktiv samlingsförvaltning – bevara, utveckla och tillgängliggöra länets kollektiva minne

Som länsmuseum har Västernorrlands museum ett särskilt ansvar för att förvalta och

tillgängliggöra samlingar av stor betydelse för länets kulturarv och historia. Genom en aktiv samlingsförvaltning, kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling säkerställs att samlingarna inte endast bevaras passivt, utan används och utvecklas som en resurs för både samtiden och framtiden. Samlingarna kan ses som samhällets kollektiva minne och utgör en grund för professionell kunskapsuppbyggnad, forskning och ett öppet, demokratiskt samtal om historia, identitet och tillhörighet.

Under 2025 har arbetet med samlingarna präglats av ett tydligt fokus på långsiktigt bevarande i kombination med ökad tillgänglighet och aktiv användning. Samlingarna har utvecklats både fysiskt och digitalt, använts i utställningar, programverksamhet, forskning och konstnärliga processer samt breddats genom insamling och synliggörande av fler berättelser och perspektiv. Effekten är att länets kollektiva minne inte bara skyddas, utan också fortsätter att växa, kompletteras, tolkas och användas i nya sammanhang.

Måluppfyllelsen inom området är mycket god och når 96 procent (se bilaga 2 för uppföljd verksamhetsplan). Under året har cirka 8 400 föremål och objekt hanterats inom ramen för samlingsförvaltningen, främst genom föremålsvård, omstrukturering och förbättringar i magasin, men även genom användning i utställningar, utlån och kunskapsförmedling. Arbetet har även omfattat stärkt kris- och katastrofberedskap, digitalisering och tillgängliggörande av samlingar samt en medveten satsning på representation och breddade berättelser. Verksamheten har bedrivits i nära samverkan med andra museer, hembygdsrörelsen och den ideella sektorn, vilket ytterligare stärker kvaliteten och den långsiktiga hållbarheten i samlingsförvaltningen.

De två insatser som inte till fullo genomförts är å ena sidan arbetet med att ta fram en långsiktig utvecklingsplan för framtida behov av magasin, samt att inventering och dokumentation av samlingar från Textilarkivet i Sollefteå inte helt slutförts. Förseningarna beror till stor del på ett mer omfattande arbete än planerat med klimat- och ventilationsfrågor.

Samlingsförvaltning i siffror 2025

- Cirka 8 400 föremål och objekt hanterade inom samlingsförvaltningen
- 6 magasin omstrukturerade eller effektiviserade
- 5 000 objekt flyttade till nytt kompaktsystem (Arne Jones-samlingen)
- 450 textila föremål organiserade och omplacerade (Textilarkivet, Sollefteå)
- 2 nyinrättade, klimatanpassade magasin
- 10 föremål utlånade (Biskopsgården, Härnösand)
- Ca 400 föremål använda i utställningar, miniutställningar och förmedlingsinsatser
- Ca 4 500 fotografier och föremål publicerade på Digitalt Museum

Utveckling av magasin och föremålsvård

Under året har flera viktiga insatser genomförts för att skapa en mer hållbar och funktionell magasinstruktur. Totalt har sex magasin effektiviserats genom omstruktureringar, ny inredning och förbättrade förvaringslösningar.

Två magasin har tömts och strukturerats om för att ge plats åt samlingen från Textilarkivet i Sollefteå. Samtliga hängande kläder och textilier från Textilarkivet har packats upp, dokumenterats i samlingsdatabasen Primus, fotograferats och därefter placerats i ett annat

magasin. Arbetet omfattar cirka 450 textila föremål och har gett textilsamlingen en tydligare överblick, samtidigt som museet stärkt sin förmåga att långsiktigt bevara och tillgängliggöra ett material som är särskilt känsligt för slitage, ljus och klimatvariationer.

Två nyinrättade, klimatanpassade magasin i museibygnaden har dessutom färdigställts. Dessa ska ge plats åt resterande delar av textilsamlingen och innebär ett viktigt steg mot bättre bevarandevillkor för känsliga föremål. För att möjliggöra inflytten har hela Arne Jones konstsamling, omfattande cirka 5 000 objekt, flyttats till en ny placering i kompaktsystem. Åtgärden har både frigjort ytor och gett en mer ändamålsenlig förvaring.

I två andra magasin har kompaktsystemen försetts med manuella vevar, vilket förbättrar arbetsmiljön och gör det säkrare och mer effektivt att hantera och nå föremålen. Regionfastigheter har under året även installerat ny belysning i flera magasin, något som underlättar det dagliga arbetet, ökar säkerheten och minskar risken för felhantering.

Musikmagasinet har genomgått en omfattande omorganisation med nya hyllsystem i plåt och en tydligare struktur för föremålen. Cirka 300 objekt har placerats om i samband med arbetet, vilket skapar bättre ordning och gör det lättare att lokalisera material. Detta stärker museets beredskap för framtida forskning, utlån och förmedlingsinsatser där musiksamlingen kan användas.

Även andra delar av samlingarna har fått förbättrade förvaringslösningar. I ett magasin har förvaringen av hängande lampor och föremål ändrats till en mer effektiv lösning (cirka 500 objekt), i ett annat har skolplanscher fått en bättre anpassad förvaring (cirka 1 300 objekt), och i ytterligare ett magasin har målningar försetts med galler och ny upphängning (cirka 25 objekt).

Inför sommaren infördes rutiner tillsammans med Regionfastigheter för att säkra klimatet för extra utsatta föremål i utställningarna, baserat på tidigare dokumentation som visat risk för ogynnsamma förhållanden. Arbetet har skett i dialog med Statens historiska museer och innebär att museet nu har ett tydligare arbetssätt för att förebygga skador och förlänga föremålens livslängd även när de visas publikt.

En förundersökning och inventering av föremål i Tobaksmonopolets lokaler har också genomförts. Resultatet har legat till grund för ritningar och en plan för framtida förbättringsåtgärder samt för en ansökan om externa medel. Sammantaget har årets arbete bidragit till bättre bevarandevillkor, en effektivare och tryggare arbetsmiljö samt en mer överskådlig och strukturerad samlingsförvaltning.

Kris- och katastrofberedskap – stärkt säkerhet kring samlingarna

Ett avgörande utvecklingsområde under året har varit arbetet med kris- och katastrofberedskap för samlingarna, finansierat genom medel från Boverket. Arbetet har haft ett tydligt fokus på att stärka säkerheten och robustheten i samlingsförvaltningen, särskilt med tanke på risker kopplade till brand, vattenläckage och andra akuta händelser.

Under året har samtliga magasin setts över och omorganiserats i enlighet med nya brandskyddsbestämmelser. Framkomligheten i magasinerna har förbättrats och föremålens placering har planerats mer systematiskt för att minska risken för skador vid en krissituation. Genom att skapa tydligare gångar och mer genomtänkt struktur har både säkerheten för samlingarna och arbetsmiljön för personalen stärkts.

Dokumentationen av samlingarna har fortsatt med särskilt fokus på att fungera som underlag för evakueringsplaner. Detta arbete är en central del i krisberedskapen och gör det möjligt att snabbt

identifiera, prioritera och hantera särskilt värdefulla eller känsliga föremål vid en eventuell händelse. För att ytterligare höja den praktiska beredskapen har krislådor införskaffats och placerats ut på varje våningsplan, vilket ger personalen tillgång till nödvändig utrustning för att kunna agera snabbt vid exempelvis vattenläckor eller andra akuta situationer.

Parallellt har arbetet med styrdokument och riktlinjer för kris- och katastrofberedskap påbörjats. Dessa dokument syftar till att tydliggöra ansvar, roller och arbetsgångar vid en krishändelse och är en viktig del i att skapa en gemensam och väl förankrad beredskap i organisationen. Arbetet med styrdokumentet fortsätter under 2026.

Sammantaget har årets insatser lett till en tydligt stärkt säkerhet kring samlingarna. Risken för skador vid brand eller vattenskada har minskat, ansvarsfördelningen vid krishändelser har blivit tydligare och samlingsförvaltningen som helhet har blivit mer robust. Arbetet bidrar därmed till att museet står bättre rustat att skydda sina samlingar även under oväntade och påfrestande förhållanden, vilket är en viktig del av det långsiktiga ansvaret för kulturarvet.

Att förvalta samlingar innebär också att göra dem synliga, begripliga och relevanta för samtiden. Under 2025 har samlingsverksamheten därför haft ett tydligt fokus på att använda föremål och bilder som aktiva kunskapsbärare i utställningar, programverksamhet, digitala kanaler och samverkan med olika målgrupper. Genom detta arbete har samlingarna i allt högre grad fungerat som en resurs för kunskapsförmedling, representation och dialog.

Under året har flera föremål ur samlingarna lyfts in i basutställningen *Nycklar till vår tid*. Bland annat har en romsk dimije visats, donerad i samband med projektet om romska kulturarvsmiljöer i Västernorrland. Dräkten bidrar till ökad representation av romsk kultur och synliggör den romska minoritetens historiska närvaro i regionen. Även en riddräkt som tillhört Jenny Sahlberg har visats i utställningen. Jenny Sahlberg hade starka kopplingar till sågverksindustrin i Ådalen, och dräkten knyter därmed samman frågor om industrihistoria, klass och regional identitet. Genom dessa tillskott har basutställningen breddats och fler besökare har kunnat känna igen sig i berättelserna om länets historia.

Samlingsverksamheten har under året också deltagit i satsningen *Hembygdsföreningarnas skatter i Medelpad*. Arbetet har genomförts genom fyra digitala träffar och en fysisk träff, utformade utifrån föreningarnas egna behov och förutsättningar. De digitala träffarna har spelats in för att öka tillgängligheten, vilket gjort det möjligt för fler föreningar att ta del av innehållet oberoende av geografiskt avstånd. Satsningen har bidragit till stärkt samverkan med den ideella sektorn och till ökad kunskap om hur lokala samlingar kan vårdas, användas och tillgängliggöras.

För att nå en bredare publik har samlingsverksamheten fortsatt att arbeta aktivt i digitala kanaler. Varje månad produceras kunskapsinlägg i sociala medier med utgångspunkt i föremål och bilder ur samlingarna. Inläggen är ofta kopplade till aktuella utställningar eller programverksamhet, såsom presentationen av likvagnen i samband med Philip de Croys föreläsning. Samlingsverksamheten har även medverkat i museets digitala samtal, där föremål och berättelser sätts in i större historiska och samhällsliga sammanhang. Genom detta arbete når samlingarna nya målgrupper och bidrar till ett mer levande och tillgängligt kulturarv även utanför museets fysiska rum.

Vid förfrågningar har specifika föremål tagits fram för visning för forskare, skolgrupper, konstnärer och samarbetspartner. Den samiska residenskonstnären samt konstnärer knutna till Triennalen har tagit del av delar av samlingarna som inspiration i sitt konstnärliga arbete. På så sätt har samlingarna fungerat som en aktiv resurs i samtidskonst och skapande processer, vilket stärker kopplingen mellan kulturarv, konst och aktuella samhällsfrågor.

Sammantaget visar årets arbete att samlingarna används alltmer aktivt och mångsidigt. De bidrar till ökad synlighet för minoriteters kulturarv, stärker samarbetet med ideella aktörer och gör museets kunskap tillgänglig genom digitala och publika sammanhang. Genom att samlingarna inte bara bevaras utan också används, tolkas och delas, blir de en levande del av den offentliga diskussionen och museets kunskapsförmedlande uppdrag.

Digitalisering är en central del av arbetet med långsiktigt hållbar samlingsförvaltning och ett viktigt verktyg för att öka tillgängligheten till museets samlingar. Under 2025 har över 6 500 fotografier digitaliserats och gjorts tillgängliga via DigitaltMuseum. Genom att materialet kan nå digitalt underlättas användningen för forskning, släktforskning, skoluppgifter och privat intresse, samtidigt som slitaget på originalmaterialen minskar. Digitaliseringen bidrar därmed både till ökad användbarhet och till ett mer långsiktigt bevarande av samlingarna.

Parallellt med detta arbete har museet deltagit i projektet *Connect to Collect*, som fokuserar på samtidsdokumentation genom fotografering. Projektet har haft ett tydligt mål att fånga berättelser och perspektiv som annars riskerar att inte nå museets samlingar. Under året har särskilt barns och ungas perspektiv i Lugnvik dokumenterats, vilket tillför nya röster och erfarenheter till samlingarna.

Genom deltagandet i *Connect to Collect* har museet vidareutvecklat metoder för samtidsinsamling och stärkt arbetet med att spegla en större bredd av livsvillkor, erfarenheter och uttryck i kulturarvet. Insatserna bidrar till att samlingarna inte bara speglar det förflutna, utan också fångar samtidens berättelser och förändringar. Sammantaget stärker arbetet med insamling och digitalisering museets förmåga att erbjuda öppna, tillgängliga och representativa samlingar som kan användas av många, idag och över tid.

Konservering – vård för framtiden

Konservatorernas arbete är en central del av museets ansvar för att säkra långsiktig tillgång till kunskap och till de föremål och samlingar som förvaltas. Genom konservering, tillståndsbedömningar och löpande kontroller skapas förutsättningar för att föremål ska kunna användas i utställningar, utlån, forskning och andra publika sammanhang, utan att deras långsiktiga bevarande äventyras.

Under året har konservatorerna haft en viktig roll i arbetet med tillfälliga och egenproducerade utställningar. Cirka 200 föremål har tillståndsbedömts, kontrollerats eller genomgått konserverande åtgärder inför visning, utlån eller digital publicering. De har stöttat mottagandet av inlånade konstverk och deltagit i installationsarbetet, samt genomfört regelbundna kontroller av inlånade föremål för att säkerställa att de hanteras och visas under rätt förhållanden. Inför utlån av föremål har tillståndsbedömningar genomförts, vilket är en avgörande del i att bedöma risker och säkerställa att föremålen kan transporteras och visas på ett säkert sätt.

Föremål ur museets egna samlingar har använts i flera egenproducerade utställningar under året. Inför visning genomgår varje föremål en noggrann genomgång där skick, stabilitet och behov av åtgärder bedöms. Vid behov genomförs konserverande insatser, och informationen om föremålen uppdateras i museets digitala system. Ett exempel är den egenproducerade utställningen *Accessoarer ur samlingarna*, där föremål både konserverades och kompletterades med uppdaterad dokumentation inför visning och digital publicering på Digitalt Museum.

I vissa fall har aktiv konservering och reparation varit en förutsättning för att särskilt ömtåliga föremål ska kunna visas för publik. Ett sådant exempel är den servis som konserverades och reparerades inför visning i en minimonter på museet i samband med Kaffets dag. Genom dessa

insatser har föremål som annars hade behövt ligga kvar i magasin kunnat göras tillgängliga och få nytt liv i publika sammanhang.

Sammantaget bidrar konservatorernas arbete till att samlingarna kan användas mer aktivt och flexibelt, samtidigt som deras långsiktiga bevarande säkras. Arbetet utgör därmed en viktig länk mellan samlingsförvaltning, publik verksamhet och kunskapsförmedling, och stärker museets möjlighet att både skydda och tillgängliggöra kulturarvet på ett ansvarsfullt sätt. Genom att konserveringsinsatserna integreras i både samlingsförvaltning och publik verksamhet bidrar arbetet till att fler föremål kan användas aktivt, samtidigt som deras långsiktiga bevarande säkras.

Kunskapsförmedling och publik verksamhet

Museet arbetar för att göra kulturarvet angeläget, bredda berättelser och stärka människors historiska och kulturella medvetenhet. Den publika verksamheten är ett centralt verktyg för att göra kulturarvet till en levande resurs i vardagen. Under 2025 har verksamheten präglats av dialog, delaktighet och medskapande, med ambitionen att fungera som ett lokalt och regionalt nav för kunskap, upplevelser och möten. Museet har fortsatt att vara en öppen mötesplats och arena för kultur, samverkan och fria samtal.

Genom den publika verksamheten görs kulturarvet tillgängligt som en gemensam kunskapskälla. Arbetet har haft ett särskilt fokus på att synliggöra nationella minoriteter och samernas historiska närvaro, språk och kultur samt att knyta lokala berättelser till större samhällsfrågor. På så sätt används kulturarvet aktivt som en resurs för demokrati, identitet och regional attraktivitet.

Inom detta kapitel redovisas insatser inom flera målområden. Målområdet publik verksamhet och kulturarvsförmedling uppvisar en god måluppfyllelse på 93 procent (se bilaga 2 för uppföljd verksamhetsplan). Inom målområdet bild och form, som delvis överlappar genom samarbeten kring utställningar och publik förmedling, uppgår måluppfyllelsen till 94 procent. Arbetet med nationella minoriteter (målområde 5) når en måluppfyllelse om 100 procent. Även detta målområde överlappar den publika verksamheten och redovisas här, då antalet insatser under året varit begränsat. Målområdet barn och unga behandlas i ett separat kapitel, med fokus på såväl skolverksamhet som publik verksamhet. Sammantaget visar resultaten att den publika verksamheten i hög grad genomförts enligt plan och att utvecklingsarbetet lett till ökad tillgänglighet och breddade berättelser.

Den publika verksamheten under 2025 kännetecknas av stabila besöksnivåer i jämförelse med 2024. Barn och barnfamiljer utgör fortsatt en central målgrupp, där andelen besökare i åldern 0–12 år ligger kvar på omkring en fjärdedel. Detta speglar ett långsiktigt arbete med att utveckla utställningar, program och miljöer som är tillgängliga och angelägna för familjer. Tillsammans med Murberget friluftsmuseums starka familjeprofili bidrar detta till att museet fungerar som en viktig mötesplats för barnfamiljer i länet (se tabell, bilaga 1 där all statistik presenteras)

Publikstatistiken baseras på återkommande stickprov och uppskattningar, men ger sammantaget en tillförlitlig bild av publikens sammansättning och utveckling över tid.

Kunskapsförmedling och publik verksamhet i siffror 2025

- **69 622** besök i museibygnaden
- **74 111** besök vid Murberget friluftsmuseum

- **6 826** besök vid Ulvö kapell
- **23 %** av besökarna i museibygnaden var barn i åldern 0–12 år
- **34 048** besök i basutställningarna
- **17 567** deltagare i publika aktiviteter
- **1 031** deltagare i bokade skolbesök, fördelade på **72** klasser och grupper
- **Ca 400** föremål ur samlingarna använda i utställningar och publik förmedling

Andel besökare per ålderskategori samt deltagarantal i vissa aktiviteter baseras på uppskattningar och stickprov.

Utställningar

Basutställningar – Forntidsresan, Stora makter och Nycklar till vår tid

Under 2025 har två nytillskott i samlingarna visats i Nycklar till vår tid. I samband med Romadagen, romernas nationaldag, visades en dimije – en dräkt som används av en del romska kvinnor vid bröllop och andra festliga tillfällen. Dräkten synliggör romernas historiska närvaro i regionen och kompletterades med berättelser om romsk kultur och seder, både i museibygnaden och i digitala kanaler. Även Jenny Sahlbergs riddräkt har visats i utställningen. Jenny (1874–1968) tillhörde en framstående familj inom sågverksindustrin i Ådalen, och dräkten hon bar i slutet av 1800-talet knyter an till såväl klasshistoria som regional industrihistoria.

Genom dessa tillskott breddas berättelsen om Västernorrland, så att fler grupper – i det här fallet både romer och personer med koppling till sågverksindustrins historia – kan känna igen sig i museets berättelser om länet. Det stärker arbetet med representation och motverkar en ensidig historieskrivning. I fallet med det romska föremålet så svarar insatsen också mot nationella mål om minoriteters rätt till synlighet i kulturarvet.

Ett viktigt steg för tillgänglighet i basutställningarna har varit slutförandet av syntolkning för samtliga tre utställningar. I ljudspåren ingår även inläsning av alla skylttexter, vilket underlättar för besökare som förstår svenskt tal men har svårt att läsa svenska. Åtgärden stärker tillgängligheten för personer med synnedsättning, läs- och skrivsvårigheter samt nyanlända.

Den engelska översättningen av basutställningen Nycklar till vår tid har också färdigställts, vilket innebär att alla basutställningar nu är tillgängliga på engelska. Därmed kan internationella besökare, turister och personer i länet som har andra modersmål än svenska i högre grad ta del av museets innehåll.

Tillsammans innebär dessa tillgänglighetssatsningar att fler faktiskt kan ta del av samma berättelser på mer jämlika villkor. Det ökar museets räckvidd, stärker upplevelsen för befintliga besökare och gör basutställningarna till en tydligare resurs för såväl skolan som besökare med olika språk- och funktionsförutsättningar.

Produktionen av en skrift med utgångspunkt i basutställningarna har fortsatt under året. Boken, som lanseras 2026, kommer att bestå av berättelser som gör nedslag i Västernorrlands historia från istid till nutid. Under 2025 har artiklar producerats och formgivningen påbörjats, under ledning av en intern redaktion samt externa sakgranskare. Skriften ska fungera både som fördjupningsmaterial för besökare och som en resurs för skola och folkbildning. Därmed förlängs livslängden för det arbete som lagts ner på basutställningarna och innehållet kan nå människor även utanför museets väggar.

Även utställningsstatistiken visar på en stabil och positiv utveckling. Under 2025 hade basutställningarna sammanlagt drygt 34 000 besök, vilket ligger i nivå med 2024. Detta är

särskilt betydelsefullt då 2024 var det första hela året efter att basutställningarna öppnat, ett år som ofta kan präglas av ett initialt högt besöksstryck till följd av nyhetens behag (se tabell, bilaga 1 där all statistik presenteras).

Att besöksnivån under 2025 har kunnat upprätthållas visar att basutställningarna inte enbart lockar genom sin nyhet, utan också genom innehåll, kvalitet och tillgänglighet. Utställningarna har därmed etablerat sig som en långsiktigt bärande del av museets publika verksamhet och som en central resurs för kunskapsförmedling till både återkommande och nya besökare.

Tillfälliga utställningar med kulturarvs- och samhällsperspektiv

I början av året visades museets egenproducerade utställning *Accessoarer* från samlingarna, där väskor, mössor, handskar och andra föremål öppnade upp för berättelser om livsöden, minnesbilder och samhällsförändringar. En käpp gav inblick i ett alltför kort liv med stora drömmar; ett par virkade vantar berättade om en mamma med barnvagn på 1950-talet som ville känna sig modern och "snofsig" på promenaden till Folkets park.

Utställningen visade också hur accessoarer kan bli politiskt laddade, som palestinasjalar eller väskan som svingades mot nazistiska demonstranter. Ett annat exempel var en väska som en av de drabbade kvinnorna vid nedläggningen av Eisers syfabrik i Sollefteå broderade, med tråd från fabriken – ett konkret uttryck för kamp och förlust. I andra fall har accessoarer haft dubbla betydelser; en medaljong med hårlock eller ett fotografi har fungerat både som smycke och minne av en kär person.

Under utställningsperioden kunde besökare skicka in bilder och berätta sina egna historier om accessoarer som betytt något extra. På så sätt blev utställningen en plattform för delade minnen och samtidsinsamling, där museet aktivt tog emot nya berättelser till samlingarna. Utställningen låg också till grund för jullovsaktiviteter, familjevisningar och kreativa program, vilket stärkte barn och ungas möjlighet att närma sig kulturarvet på ett lekfullt sätt. En digital version publicerades på Digitalt Museum och kompletterades med ett digitalt samtal, vilket gjorde utställningen tillgänglig i hela länet.

Effekten av *Accessoarer* från samlingarna är att vardagens föremål – som annars lätt tas för givna – blir nycklar till både historiska och samtida erfarenheter. Genom att koppla föremål till personliga berättelser stärks publikens möjlighet att känna igen sig i museets material, och museet får samtidigt in nya röster och perspektiv i samlingen.

Under våren visades fotografier av Elisabeth Ohlson som skildrar människor som använder sina kroppar som arbetsredskap. Tillsammans med Annica Carlsson Berdahl har Ohlson rest genom Sverige, från Kiruna i norr till Malmö i söder, och intervjuat, fotograferat och filmat industriarbetare, butiksbiträden, undersköterskor, städare, restauranganställda och lagerarbetare. Syftet har varit att synliggöra dagens arbetarklass och kroppsarbetare.

Utställningen lyfte fram att omkring två miljoner människor i Sverige har kroppsarbete och att samhället stannar om de inte går till jobbet. Samtidigt konstaterades att dessa människor sällan syns i media, i nyhetsflödet eller i våra gemensamma offentliga rum. Parallellt med utställningen anordnades föredrag och kunskapsinlägg i sociala medier. Vernissage och finissage fungerade som mötesplatser för dialog, och digitala samtal gjorde det möjligt för invånare i hela länet att ta del av innehållet.

Genom att ge utrymme åt dessa röster bidrog utställningen till att bredda vilka erfarenheter som får synas på museet. Den skapade underlag för samtal om arbete, klass, kropp och värdighet – frågor som är centrala för både social hållbarhet och demokrati.

Utställningen *Fotografier av Viktor Lundgren* visade verk av trädgårdsmästaren och fröförsäljaren som blivit känd som "Norrlands blomsterkung". Lundgren reste runt och

fotograferade Ångermanlands kulturlandskap och människorna som levde och arbetade där. Bilderna – stuvare som lastar tunga balar, en kvinna som rätar på ryggen i skördearbetet, en pojke som lagar fiskenät i solen – är starka tidsdokument från 1930- och 40-talets Sverige. Utställningen visades på Naturum Ånge och avslutades med ett föredrag om Lundgren, vilket gav publiken fördjupad kunskap om både fotografen och den tid han verkade i. Genom att visa delar av denna samling i Ånge har museet gjort kulturarvet mer tillgängligt utanför museibygnaden i Härnösand och stärkt närvaron i länets inre delar.

Per Elof Nilsson Ricklund är en samisk konstnär med rötter i Örnsköldsvik. Till Tjåervie: Samiska spår – en mediaguide som lyfter åtta platser i Ångermanland med samisk anknytning – skapade Ricklund elva illustrationer. Verken visades på museet i Härnösand från samiska nationaldagen den 6 februari fram till mars.

Utställningen kompletterades med en tecknarkurs med konstnären och en föreläsning om samisk historia med arkeolog Ewa Ljungdahl. Mediaguiden bidrar till målet att synliggöra samernas historiska närvaro och höja kunskapen om samisk kultur och seder.

Detta samlade arbete innebär konkret att samiska perspektiv får större utrymme i museets publika verksamhet. Det stärker museets uppdrag kopplat till urfolket samernas ställning, bidrar till att motverka osynliggörande av samisk historia och skapar fler möjligheter till igenkännande för samiska besökare.

I museets minsta utställningsmonter visades under slutet av året en miniutställning med porträtt på husdjur, ibland tillsammans med sina ägare. Bilderna visade att fenomenet att fotografera sina husdjur inte är något nytt. Mot slutet av 1800-talet blev det populärt att låta sig porträtteras hos fotograf, och för välbärgade familjer blev husdjur en statussymbol som ibland följde med till ateljén.

Utställningen visade tio husdjursfotografier från tidigt 1900-tal, tagna av fotografen Knut Wallin (1876–1947) som drev ateljé i Härnösand med filial i Kramfors. I samband med utställningen samlade museet in samtida berättelser om relationen mellan människor och deras husdjur via minnen.se. Yngre besökare kunde dessutom berätta om sina djurvänner i en "vänskapsbok" och rita egna bilder.

Insamlingsverksamheten är en del av museets arbete med aktiv samlingsutveckling och långsiktigt hållbara samlingar. Genom samtidsinsamling stärks den demokratiska bredden i samlingen och framtida tillgång till kunskap. Utställningen visar också hur till synes små motiv – husdjursbilder – kan väcka starka känslor, skapa igenkänning och sänka trösklarna för att ta del av museets verksamhet, särskilt för barn och familjer.

Samtidskonst – bild och form

Att främja intresse samt öka tillgången och kunskapen om bild- och formkonst i länet är ett av Västernorrlands museums särskilda uppdrag, som också nämndes i början av kapitlet. Genom utställningar, programverksamhet och länssamarbeten är museet en publik plattform för samtidskonst i Västernorrlands län, vilket breddar och skapar dynamik i utbudet på museet. Arbetet bidrar till att fler invånare får tillgång till konstupplevelser samtidigt som nya röster och perspektiv ges utrymme.

Under 2025 har museet stärkt sina nätverk med region, kommuner och aktörer inom konstfältet. Detta nätverksbyggande är avgörande för en långsiktig utveckling av bild- och formområdet i länet och lägger grunden för att fler samarbeten, residens, konstpedagogiska insatser och utställningar ska kunna genomföras framöver.

Årets största satsning inom bild- och form har varit Triennalen 2025, som på Västernorrlands museum representerades av utställningen med Monica Sjöö. Triennalen är en

samtidskonstfestival som samlade konstnärer och publik kring temat Det stora oväsendet, med utgångspunkt i häxprocesserna i Ångermanland 1675. Det stora oväsendet är den andra upplagan av Triennalen i Västernorrland och pågick mellan juni och september 2025 på tio platser i regionen. Festivalen utforskade frågor om makt, polarisering, miljö och drömmar om en hållbar framtid – teman som är högst relevanta i vår tid. Samtidskonstfestivalen tar avstamp i häxprocesserna 1675 i Ångermanland, de värsta i Sveriges historia där över 70 oskyldigt dömda, mestadels kvinnor, avrättades.

350 år senare belyser Triennalens titel hur stora samhällsförändringar, maktstrukturer och polarisering som präglade dåtidens häxprocesser fortfarande är närvarande i dag. Konstnärerna behandlar teman som våld, miljöförstöring och konspirationsteorier, men också folktro, gudinnemyter och visioner om en hållbar framtid. Hälften av verken var nyproducerade eller platsanpassade.

Arbetet med Triennalen var ett samarbete som leddes av Konstfrämjandet i Västernorrland tillsammans med Västernorrlands museum, Region Västernorrland och med stöd av Kulturrådet. Triennalen genomfördes i samverkan med Örnsköldsviks museum och konsthall, Nätterlunds minnesfond, Kramfors konsthall, Apotekshuset konst och kultur i Sollefteå, Härnösands konsthall, Sundsvalls museum, Timrå bibliotek och Ånge bibliotek. Genom dessa samarbeten har viktiga kontakter i länet fördjupats, vilket stärker infrastrukturen för bild- och formkonst i regionen.

I samband med Triennalen visade Västernorrlands museum en utställning med verk av Monica Sjöo (1938–2005), en radikal ekofeministisk konstnär och författare född i Härnösand. I Sjöos konstnärskap flätas politisk aktivism, feminism och andlighet samman.

Utställningen omfattade verk från tre decennier, bland annat den ikoniska och starkt debatterade målningen *God Giving Birth* (1968) samt den självbiografiska *My Sons in the Spirit World* (1989).

Utställningen på Västernorrlands museum blev internationellt uppmärksammat och välbesökt och har stärkt museets arbete med att öka kunskapen om och tillgången till samtidskonst. Utöver ordinarie visningar syntolkades utställningen i tillgänglighetssyfte. Ett antal programpunkter med fokus på häxprocesserna och deras efterliv genomfördes i anslutning till utställningen. Genom satsningen på Monica Sjöo har museet både lyft fram en konstnär med lokal förankring och placerat Västernorrland tydligare på den internationella konstkartan. Samtidigt gav utställningen publiken möjlighet att möta konst som knyter samman frågor om kön, makt, religion och miljö – frågor som är högst aktuella i vår egen tid.

Västernorrlands museum uppmärksammat att Bengt Lindström skulle ha fyllt 100 år 2025 med jubileumsutställningen *Bärsärk*, som invigdes i oktober 2025 och pågår till mars 2026.

Utställningen tar med besökaren genom Lindströms resa från ung sökande konstnär till folkkär och internationellt uppmärksammat målare med ett omisskännligt uttryck.

Ett urval ur Lindströms konstnärliga bana presenteras, med avstamp i den samling som donerats till museet genom Michèle och Bengt Lindströms stiftelse för modern konst. Utställningen vill erbjuda publiken nya perspektiv och en chans att återupptäcka den energi och kraftfullhet som gjorde Lindströms konst så omvälvande – ett konstnärskap som samtidigt utmanade konstvärldens toppskikt och blev djupt folkligt uppskattat i hans hemtrakter.

Parallellt i stora utställningshallen visas tre utställningar med någon form av anknytning till Lindströms konstnärskap, t.ex. formspråk eller tematik. Under 2025 har Erika Kristofersson Bredbergs *Vittring* på Vittra och Frank McCarthys *Paint Punch* visats, medan *Art Brut* från Gådeå – Harald Boström öppnar 2026.

Genom jubileumsåret har museet både tillgängliggjort den omfattande Lindström-samlingen för en bred publik och fördjupat förståelsen för konstnärskapet i ett regionalt och internationellt

sammanhang.

Som första parallellutställning till Bärsärk visades Vittring på Vittra av glaskonstnären Erika Kristofersson Bredberg mellan oktober och december 2025.

Hon arbetar med visuella element kopplade till populärkultur – från dekaler inspirerade av chicano- och tatueringvärlden till symboler för ravekultur, såsom smileys och psykedeliskt färgade svampar. Dessa urbana och internationella bildvärldar står i kontrast till influenser från hennes uppväxt i en liten by utanför Bredbyn, där närheten till skogen varit central.

I utställningen på Västernorrlands museum utforskade hon intresset för folktro och mystik tillsammans med museet, ett tema som också knyter an till Bengt Lindströms konstnärskap.

Frank McCarthy är bildkonstnär och musiker från Irland. Hans arbete utforskar den transformativa potentialen i gemensamma kreativa upplevelser där konst, kropp och samhällsengagemang möts. McCarthy är upphovsman till metoden Paint Punch, en socialt engagerad och immersiv måleriprocess där deltagarna skapar verk genom att bokstavligen slå färg med boxhandskar.

Metoden utvecklades genom arbete med ungdomar från den irländska resandefolksgruppen, där boxningskultur och föreställningar om maskulinitet stod i centrum.

I samband med utställningen anordnade museet, i samarbete med Härnösands kommun och satsningen Kulturtrappan, en konstaktivitet där elever i årskurs 9 på Vendela Hellmanskolan fick prova Paint Punch tillsammans med konstnären. Elevernas verk visades sedan på museet parallellt med McCarthys egna.

Genom denna typ av medskapande aktiviteter stärks museets roll som nav för kunskap, upplevelser och fri åsiktsbildning, och unga ges konkreta erfarenheter av att deras uttryck har en självklar plats i museets rum.

Programverksamhet – möten, delaktighet och samtal

Museets programverksamhet är en central del av kunskapsförmedlingen och bygger på delaktighet, möten och samtal. Genom ett brett program som äger rum både på museet, runt om i länet och i digitala format görs kulturarvet tillgängligt för fler. Programmen fungerar också som en viktig arena där människor i olika åldrar och med olika erfarenheter möts kring gemensamma berättelser om plats, identitet och historia. Många gånger är programverksamheten också starkt knuten till utställningarna, som en central kunskapsresurs för förmedling.

Antalet deltagare i publika aktiviteter uppgick under 2025 till 17 567, vilket är lägre än under 2024. Minskningen gäller främst vuxna deltagare, medan barn och unga fortsatt utgör en betydande och relativt stabil del av publiken. Samtidigt har antalet genomförda aktiviteter varit fortsatt högt, vilket visar att minskningen främst rör deltagarvolym per aktivitet snarare än omfattningen av verksamheten som sådan. (se tabell, bilaga 1 där all statistik presenteras) Under året har folkmusiktraditioner varit ett återkommande tema. Spelmansträffar och arkivkonserter har låtit musiken ur arkiven klinga igen och gjort samlingarnas material till något levande och användbart i dag. Genom samarbetet med Härnösands folkhögskola har unga musiker fått tolka arkivmaterialet och sätta sin egen prägel på det, vilket skapat både kunskap och stolthet över den lokala muskarvstraditionen.

Särskilda satsningar har gjorts för att lyfta samiska berättelser. När scenkonstgruppen Renhuvud framförde föreställningen Praejhta på museet fylldes rummen av dans, jojk, musik och sydsamiska ord. Föreställningen gav publiken starka personliga berättelser om kvinnors liv, kamp och överlevnad, och blev samtidigt ett konkret exempel på hur museet kan bidra till att synliggöra och stärka det samiska kulturarvet i regionen.

Årets uppmärksammande av 350-årsminnet av häxprocesserna har varit ett annat viktigt tema,

och inte bara inom Triennalen. Genom minnesdagar, samtal och föreläsningar i Torsåker och på Hola folkhögskola, liksom föreläsningar i anslutning till Triennalen, har museet skapat utrymme för reflektion kring historia, skuld, rädsla och rättssäkerhet. Här har museets uppdrag blivit mycket tydligt: att ge historiskt djup åt frågor som fortfarande berör vårt samhälle i dag. Hösten inleddes med en familjedag som samlade ett stort antal besökare i olika åldrar till teater, uppdrag, kreativa verkstäder och filmvisningar. Dagen visade hur museet kan vara en lekfull mötesplats där barn och vuxna tillsammans upptäcker kulturarvet och får positiva upplevelser av museimiljöer.

En stor del av programverksamheten har även ägt rum utanför museets väggar. Det har omfattat digitala föredrag, berättarkvällar på hembygdsgårdar, arkeologipresentationer och aktiviteter inom EU-projektet Värden längs vägen. Tillsammans bidrar dessa insatser till att museet upplevs som närvarande i hela länet och som en resurs i lokalsamhällets utveckling.

Effekten av programverksamheten är att kulturarvet blir en del av människors vardag – inte bara något man besöker en gång, utan något som skapar samtal, delaktighet och gemenskap över generationer och ortsgänser.

Verksamhet för barn och unga

Att göra kulturarvet angeläget för barn och unga är en kärna i museets uppdrag. Genom skolprogram och fritidsaktiviteter skapar museet möten med historia, hantverk och berättelser som stärker barns och ungas förståelse för vår gemensamma kultur. Uppdraget är att nå alla kommuner i länet och erbjuda meningsfulla upplevelser både i skolan och på fritiden.

Måluppfyllelsen inom området ligger på 100 % (se bilaga 2 för uppföljd verksamhetsplan).

Genom en kombination av fysiska besök, digitala insatser och kreativa program har kulturarvet stärkts som pedagogisk resurs och fler berättelser har fått utrymme.

Sammantaget visar verksamheten för barn och unga under 2025 på en stabil och långsiktig inriktning. Genom pedagogiska skolprogram, publika aktiviteter på fritiden och kompletterande digitala insatser når museet barn och unga i olika sammanhang och livssituationer. Detta skapar goda förutsättningar för tidiga och återkommande möten med kulturarvet, vilket är centralt för museets demokratiska och bildande uppdrag.

Barn och unga i siffror 2025

- 1 031 elever deltog i bokade skolbesök
- 72 skolklasser och grupper tog del av museets pedagogiska verksamhet
- 3 983 barn och unga (0–18 år) deltog i publika aktiviteter
- 367 aktiviteter riktades helt eller delvis till målgruppen 0–18 år

Deltagarantal och åldersfördelning för vissa aktiviteter baseras på uppskattningar. (se även tabell, bilaga 1 där mer statistik presenteras)

Pedagogisk verksamhet i skolan

Den pedagogiska verksamheten bygger på samverkan mellan skola och museum och utgår från gällande styrdokument. Under året har museet mött elever från förskola till gymnasium genom visningar, workshops och skolbesök – både i museibygnaden och ute på skolorna.

Elever har arbetat tematiskt med frågor som spår av tid, industrialisering, arkeologi och lokalhistoria. För många barn och unga har mötet med museets verksamhet inneburit starka upplevelser, såsom att få hålla i autentiska föremål, arbeta med historiska kartor eller upptäcka sin egen hembygd i ett större historiskt sammanhang. På så sätt har verksamheten inte bara förmedlat kunskap, utan även bidragit till att stärka källkritik, historiebruk och förståelse för hur det förflutna påverkar samtiden.

Digitala visningar har varit ett viktigt komplement till den fysiska verksamheten och har gjort det möjligt för skolor med långa avstånd eller begränsade resurser att delta i museets skolverksamhet. Detta har bidragit till ökad likvärdighet i länet och gjort museets pedagogiska resurser tillgängliga även för mindre skolor.

Ett särskilt utvecklingsarbete har under året genomförts tillsammans med en klass i Timrå, där eleverna varit medskapare i framtagandet av en mediaguide. Eleverna undersökte sitt närområde, arbetade källkritiskt och producerade eget material. I detta arbete gick eleverna från att vara mottagare av kunskap till att bli medproducenter av kulturarvsberättelser.

Den pedagogiska verksamheten gentemot skolan har under 2025 fortsatt att hålla en hög nivå. Totalt deltog 1 031 elever i bokade skolbesök, fördelade på 72 klasser och grupper. Jämfört med 2024 innebär detta en något lägre nivå, men verksamheten ligger fortsatt stabilt och på en tydligt högre nivå än tidigare år (se även tabell, bilaga 1 där mer statistik presenteras).

Skolprogrammen har haft sin utgångspunkt i museets basutställningar och samlingar och har anpassats efter läroplanernas mål och olika åldersgrupper. Genom visningar, samtal och praktiska moment har elever fått möta kulturarvet på ett sätt som kombinerar kunskapsförmedling med eget utforskande. Museet fungerar därmed fortsatt som en viktig pedagogisk resurs för skolor i länet.

Barn och unga på fritiden

Museet är också en viktig plats för barn och unga på fritiden, där lek och lärande går hand i hand och där kulturarvet blir något man kan uppleva med hela kroppen. Lovprogrammen har under året varit omfattande och brett utlagda, med aktiviteter som retrospelsdagar, tittäggsworkshops, lovbio, skapande verksamhet, familjevisningar, sagostunder och utomhusaktiviteter på friluftsmuseet. Dessa program har gett barn och unga möjlighet att mötas, prova nytt, fördjupa sig i kulturarv och historia samt ha en meningsfull och trygg fritid.

Skaparstudion, som efter en period av fastighetsarbeten åter har kunnat öppnas, har under året haft en särskilt viktig roll. Här har barn kunnat skapa egna verk, visa sina bilder, bearbeta intryck från utställningarna och möta museets innehåll på ett praktiskt och kreativt sätt. Skaparstudion fungerar som en lågröskelverksamhet där deltagande inte kräver några förkunskaper och där barn ges stort utrymme att experimentera och uttrycka sig fritt.

För att ytterligare stärka barns delaktighet har aktivitetshäften och interaktiva stationer i basutställningarna vidareutvecklats. Dessa gör barn till aktiva deltagare snarare än passiva besökare och uppmuntrar upptäckande, samtal och egen tolkning av kulturarvet. Barn och unga ges därigenom möjlighet att själva utforska teman som historia, livsvillkor, identitet och hållbarhet på ett sätt som är anpassat efter deras perspektiv.

Sammantaget innebär detta att museet inte bara är en plats för lärande i skolans regi, utan också en levande fritidsmiljö där barn och unga kan vara medskapare, pröva idéer, mötas socialt och bygga relationer till kulturarvet över tid.

Utöver den skolanknutna verksamheten har museet under året bedrivit ett omfattande arbete riktat till barn och unga på fritiden. Under 2025 genomfördes ett stort antal publika aktiviteter med barn och unga som primär eller delad målgrupp, såsom familjevisningar, lovaktiviteter, skapande verkstäder, workshops och program i anslutning till utställningar.

Under året deltog 3 983 barn och unga i åldern 0–18 år i museets publika aktiviteter. Statistiken visar att barn och unga fortsatt utgör en betydande och relativt stabil del av deltagarna, vilket indikerar att museets miljöer, innehåll och arbetssätt upplevs som tillgängliga och relevanta även utanför skolans ram. Särskilt Murberget friluftsmuseum har fungerat som en viktig arena för familjeverksamhet, med aktiviteter som kombinerar lek, lärande och mötet med kulturmiljöer i utomhusmiljö (se även tabell, bilaga 1 där mer statistik presenteras).

Digitalt arbete med barn och unga

En viktig del av arbetet riktar sig också till barn och unga i digitala miljöer. Museet möter dem där de redan befinner sig – i de rum där de spelar, kommunicerar och skapar tillsammans med andra. Genom digitala visningar, publicerade föredrag och kreativa uppgifter i till exempel *The Sims* öppnas kulturarvet upp på nya sätt och får en naturlig plats i barns vardag framför datorn eller surfplattan.

I de digitala uppgifterna får barnen själva vara skapare. De bygger historiska miljöer, gestaltar kulturarvsplatser och utvecklar egna berättelser inspirerade av museets kunskap och samlingar. På så sätt omvandlas museets innehåll från något man enbart tar del av till något man aktivt bearbetar, förändrar och gör till sitt eget. Att bygga ett hus, forma ett landskap eller gestalta en familjs liv i ett spel blir samtidigt ett sätt att reflektera över hur människor levit, hur platser har förändrats och vilka spår historien lämnar efter sig.

Detta arbete gör kulturarvet närvarande i barns digitala vardag och sänker trösklarna för deltagande. Det skapar möjligheter för barn och unga som inte alltid kan besöka museet fysiskt – på grund av avstånd, funktionsnedsättning eller andra hinder – att ändå vara delaktiga och få tillgång till samma innehåll och skapandemöjligheter som andra.

Museets digitala verksamhet har under 2025 fungerat som ett komplement till den fysiska verksamheten för barn och unga. Digitala visningar, inspelade föredrag, filmer och innehåll i sociala medier har gjort det möjligt att ta del av museets pedagogiska material även utanför museets rum.

Under 2025 hade museets webbplats cirka 64 500 besök, och museets innehåll i sociala medier nådde en mycket bred publik. Även om den digitala statistiken inte är åldersuppdelad visar den sammantaget att museets digitala innehåll har stor räckvidd. Barn och unga tar ofta del av materialet tillsammans med familj, i skolan eller genom riktade satsningar i samband med lov och temadagar. Den digitala verksamheten bidrar därmed till ökad tillgänglighet och fungerar som en förlängning av museets pedagogiska uppdrag.

Hemslöjdsfrämjande verksamhet

Den regionala hemslöjdsfrämjande verksamheten är en viktig del av läns museets uppdrag och utgör en central del i arbetet med att förverkliga hemslöjds målet. Arbetet utgår från målet att slöjd ska vara tillgänglig i hela regionen, att det immateriella kulturarvet slöjd bevaras och utvecklas, och att sambanden mellan slöjd, hälsa, hållbarhet och delaktighet stärks. Genom kurser, workshops, samverkansprojekt och publika program skapas arenor där människor kan

mötas kring material, tekniker och berättelser som bär både tradition och förnyelse.

Ett särskilt fokus ligger på att barn och unga ska ha möjlighet att möta slöjden också på fritiden, utanför skolan. I mötet med material, redskap och hantverkskunskap ges barn möjlighet att uppleva hur huvud och händer samverkar, och hur slöjd kan vara både uttrycksform, vila och gemenskap. Verksamheten har därför utvecklats så att fler unga kan delta i slöjdaktiviteter på lov, helger och kvällstid, vilket knyter an direkt till målet om ökad tillgänglighet och delaktighet.

Under 2025 bedöms måluppfyllelsen som god, 89 procent (se bilaga 2 för uppföljd verksamhetsplan). Verksamheten har haft stor bredd, nått nya målgrupper och skapat tydliga resultat i form av ökad delaktighet, stärkt kunskap och levande slöjdpraktiker i hela länet. Genom detta arbete har hemslöjden inte bara bevarats som kunskapstradition utan också utvecklats som en samtida praktik, där hållbarhet, kreativitet, hälsa och gemenskap vävs samman.

Den hemslöjdsfrämjande verksamheten hade under 2025 cirka 3 800 deltagare, vilket innebär en tydlig ökning jämfört med 2024. Verksamheten har nått deltagare i olika åldrar, med ett särskilt genomslag bland barn och unga, och visar därmed på ett växande intresse för slöjd och hantverk (se även tabell, bilaga 1 där mer statistik presenteras).

Under året har verksamheten omfattat kurser, workshops, prova-på-aktiviteter och föredrag, genomförda i flera av länets kommuner samt i digitala format. Genom denna bredd har hemslöjdsverksamheten bidragit till kunskapsöverföring, delaktighet och skaparglädje, samtidigt som den stärkt förståelsen för slöjdens roll i kulturarvet och i ett hållbart samhälle. Utvecklingen bekräftar hemslöjdsverksamhetens betydelse som en inkluderande mötesplats där olika generationer möts kring praktiskt lärande och kulturarv.

Arbetet har i hög grad inriktats på att göra slöjd tillgänglig i hela regionen och skapa förutsättningar för delaktighet för många olika grupper. Utgångspunkten har varit årsmålet att slöjd inte bara ska vara något man betraktar, utan något man själv kan delta i – oavsett ålder, erfarenhet eller bostadsort. Samtidigt har sambandet mellan slöjd, hälsa och välbefinnande varit centralt.

De öppna slöjdverkstäderna har fortsatt vara en viktig arena för deltagande. Slöjdverkstan på Urkult genomfördes även i år och är ett återkommande och mycket uppskattat inslag. SLÖJDBANG! och temadagen *I trasmattans värld* har kombinerat föredrag, livevävning och nätverkande och samtidigt bidragit till bevarandet av tekniker och kunskaper.

Återkommande aktiviteter som täljning för daglediga, täljkvällar, textilkvällar och familjeslöjd har genomförts runt om i länet. Verksamheten har varit välbesökt och lockat nyanlända, pensionärer och familjer till gemensamt skapande. Den sociala gemenskapen och den låga tröskeln till deltagande har varit betydelsefulla, och många uttrycker att slöjden bidragit till återhämtning och välbefinnande.

Barn och ungas fritid har varit ett särskilt fokusområde. Satsningen *Frislöjd på fritidsgårdar* har gjort slöjd tillgänglig genom slöjdskåp med verktyg och material att låna samt temakvällar med slöjdare. Därigenom har målet om slöjd och slöjdinspiration även på fritiden konkret uppfyllts.

Slöjdens hälsofrämjande potential har också utvecklats inom äldreomsorgen. Vid utbudsdagen *Livskraft* presenterades slöjdverksamhet för äldreomsorgen och workshop hölls för cirka 150 medarbetare. Under året genomfördes tretton workshops på äldreboenden runt om i länet, där deltagarna bland annat tovade ull och arbetade praktiskt med naturmaterial. Slöjd har också använts i arbetslivssammanhang, bland annat när en myndighet i länet inledde sin personaldag

med täljworkshop för att stärka samhörighet och arbetsglädje.

Ett annat viktigt område har varit att utveckla kunskap och kompetens inom hemslöjd, i enlighet med årsmålen om bevarande och utveckling av det immateriella kulturarvet samt god regional tillgång till slöjdverksamhet.

Slöjdhandledarutbildningen har vidareutvecklats med digitala träffar och teoretiska fördjupningar mellan de fysiska kurstillfällena. Detta har frigjort mer tid för praktiskt arbete under närträffarna och samtidigt stärkt metodik, pedagogik och reflektion hos deltagarna, vilket i förlängningen höjer kvaliteten i den verksamhet de leder.

Projektet *Twist på tärning* har varit en större kompetenshöjande satsning inom vävning och omfattat vävföreningar i sex av länets sju kommuner. Deltagarna har tagit del av teoripass, workshops på museet, praktiskt arbete i vävstugor och digitala träffar. Vävar ur museets samlingar har vävts upp, dokumenterats och försetts med vävsedlar som nu är tillgängliga via museets webbplats. Arbetena har redovisats publikt och projektet fortsätter våren 2026.

Materialförsörjning har varit en viktig del i detta arbete. Tillsammans med Norra Skog och flera skogsägare har möjligheterna att etablera en professionell och hållbar nävertäkt i länet utretts. Under en informationskväll med skogsvandring och demonstration av nävertäkt presenterades även en ekonomisk kalkyl som visade att det kan vara lönsamt att ta tillvara näver vid avverkning. Detta stärker både entreprenörskap och traditionell materialkunskap.

Nationella och internationella samarbeten har ytterligare utvecklats. Samarbetet mellan de fyra nordligaste länen har intensifierats genom regelbundna digitala träffar. Vid en helgträff på läns museet möttes dessutom slöjdare från länet och från *North House Folk School* i Minnesota för gemensamt arbete och kunskapsutbyte. Regionens samiska residens tilldelades en slöjdare från Jokkmokk, som förlade en stor del av sin residensperiod till museet och arbetade i Slöjdverkstaden i nära kontakt med konsulenterna.

Arbetet med att uppmärksamma slöjdtraditioner och förebilder har under året bidragit till att synliggöra det immateriella kulturarvet och samtidigt inspirera till fortsatt utveckling.

I samband med 200-årsdagen av Märta-Stina Abrahamsdotters födelse arrangerades en heldag med workshops och föredrag om stickning. Deltagarna fick pröva hennes speciella teknik med bunden baksida, arbeta med uppklippning av rundstickning och utveckla egna mönster. För att göra kunskapen mer tillgänglig spelades dessutom ett avsnitt in tillsammans med podcasten *Nördic Knitting*, där hemslöjdskonsulenterna och den lokala gruppen Märta-Stina-flickorna medverkade. Avsnittet har publicerats på museets webbplats.

Genom dessa insatser har traditionella uttryck inte bara dokumenterats utan också praktiserats och utvecklats av nya utövare, vilket bidrar till förnyelse, relevans och långsiktig hållbarhet.

Kulturarvets roll stärks genom samverkan – utveckling och måluppfyllnad 2025

Samverkan är en grundpelare i Västernorrlands museums uppdrag och ett tydligt mål i verksamhetsplanen. Kulturarvet utvecklas i mötet mellan människor, verksamheter och platser – och just genom samverkan stärks dess roll som resurs för bildning, identitet, demokrati och regional utveckling.

I nära samarbete med kommuner, region, civilsamhälle, skola, universitet och näringsliv har

museet under året genomfört verksamheter och projekt som inte hade varit möjliga att realisera på egen hand. Samverkan fungerar som en förstärkare: ett sätt att göra mer och bättre, nå fler och skapa en grund för långsiktig hållbarhet. Genom detta framträder museet allt tydligare som ett regionalt nav – en aktör som samlar, förmedlar och möjliggör.

Arbetet har följt kulturplanens mål att stärka kulturarvets roll och betydelse genom bred samverkan. Samarbeten har utvecklats med offentliga och ideella aktörer, högskolor, arkiv och andra kunskapsinstitutioner samt med näringslivet. Ett viktigt uppdrag har varit att stödja civilsamhällets aktörer inom kulturarvsområdet och skapa förutsättningar för dialog och gemensamma insatser. Museet har också ansvarat för att samverkan mellan läns museet och de kommunala museerna fungerar väl, med målet att stärka kulturarvets roll för kunskap, upplevelser och fri åsiktsbildning i alla länets kommuner. Utvecklingsarbetet har dessutom omfattat samverkan med nationella kulturinstitutioner för att bidra till ett breddat utbud av museal verksamhet i regionen. Årsmålen inom detta område har nåtts till 100 %, vilket visar på en hög måluppfyllelse och ett väl fungerande samverkansarbete (se bilaga 2 för uppföljd verksamhetsplan).

En central del av arbetet har handlat om att utveckla strukturer för samverkan mellan länets museer, inom det vi benämner museinätverket. Inom museinätverket har personalgrupper för samlingar, pedagogik och kommunikation från länets museer mötts regelbundet, och länets museichefer har haft återkommande träffar, både fysiska och digitala. Dessa forum bidrar till erfarenhetsutbyte, gemensamma initiativ och en stärkt museiinfrastruktur i länet. Effekten blir ett rikare kulturutbud, mer samordnade insatser och bättre möjligheter att nå invånare i alla kommuner och i hela länet.

På regional och nationell nivå har museet deltagit aktivt i samarbeten kopplade till kulturmiljö, skola och beredskap genom Riksantikvarieämbetet och Läns museernas samarbetsråd. Detta innebär att kunskaper och behov från Västernorrland förs in i nationella processer, samtidigt som museet tar del av aktuell forskning och utveckling. Här stärks museets roll som expertresurs, både inom kulturarv och som del av samhällets krisberedskap.

Samarbetet med hembygdsrörelsen har fortsatt att vara särskilt betydelsefullt. Arbetet inom Hembygdsrådet tillsammans med Region Västernorrland har fördjupats, och museet har fortsatt sin delaktighet i arbetet med Hembygdsboken, bland annat genom redaktörskap och stöd i finansiering. Genom hembygdsförbundens egen satsning *Hembygdsföreningarnas skatter* har digitala träffar, webinarier och fysiska möten genomförts för att stärka föreningarnas arbete med samlingshantering och föremålsvård, och här har läns museet bidragit med kompetens, vilket har varit viktigt för hembygdsföreningarnas samlingsförvaltande verksamheter.

Samverkan har också varit central i den publika verksamheten. Minnesdagar, föreläsningar och samtal om häxprocesserna i samarbete med Hola folkhögskola och lokala arrangörer har fördjupat förståelsen för historien och dess koppling till vår samtid. I Wulkanska huset har samarbeten med litteratursällskap skapat nya kulturella mötesplatser. Genom Norrdans har scenkonst och kulturarv mötts, bland annat genom nypremiären av *Stuff in the Park* på friluftsmuseet. Allsång på Murberget, återupptagen av extern aktör i nära samarbete med museet, har blivit en folkkär mötesplats där olika generationer möts.

Satsningen på Hellströmska Krumelurer – en konsthantverksförening som bedriver butik, försäljning och kursverksamhet i Hellströmska huset – är ytterligare ett exempel på hur samverkan skapar liv och aktivitet på friluftsmuseet. Här möts samtida slöjd, lokala företagare och publik, och kulturarvet blir en del av länets kreativa näringsliv.

Samarbete har också varit avgörande för utvecklingen inom kulturmiljöområdet. Tillsammans med Länsstyrelsen, kommuner och föreningar har museet genomfört rådgivning, inventeringar, kurser och föreläsningar. Projektet *Värden längs vägen* har i dialog med invånare lyft fram kulturmiljöer i bland annat Härnösand och Kramfors. Samtidigt har slätterkurser, byggnadsvårdskurser och samarbeten med Träakademin kopplat samman traditionella kunskaper med framtidens hållbarhetsarbete.

Universitetssamarbeten och samverkan med skolan har stärkt museets roll som kunskapsnav. Genom praktikplatser, uppsatssamarbeten, skolprogram och medskapande projekt har studenter och elever involverats i dokumentation, tolkning och gestaltning av kulturarvet. Arbetet med nationella minoriteter och urfolket samerna har fortsatt i samarbete med föreningar, residensverksamheter och civilsamhället, vilket stärkt representationen i både samlingar och program.

Även inom samtidskonstområdet har samverkan varit avgörande. Triennalen 2025 genomfördes i nära samarbete med Konstfrämjandet, regionen, konsthallar och bibliotek i hela länet. Satsningen har inte bara resulterat i välbesökta utställningar utan också i nya konstnärliga samarbeten, ökad tillgång till samtidskonst och stärkt kulturprofil för Västernorrland. Unga involverades genom projekt som *Paint Punch*, där elever tillsammans med konstnär skapade egna verk – ett konkret exempel på hur delaktighet, konst och samhällsfrågor förenas.

Sammantaget visar året att samverkan inte är ett komplement, utan en förutsättning för att länsmuseumets uppdrag ska kunna genomföras på bästa sätt. Genom samarbete har kulturarvet blivit mer tillgängligt, fler röster har fått utrymme och nya berättelser har gjorts synliga. Effekten är både kulturell och samhällslig: stärkt lokal identitet, ökad delaktighet, nya kunskapsmiljöer och en bredare demokratisk arena.

Kulturarvets roll stärks när det delas och görs till en gemensam angelägenhet. Genom fortsatt och fördjupad samverkan kan Västernorrlands museum även framöver vara ett regionalt nav för kunskap, upplevelser, fria samtal och ett hållbart kulturarvsarbete i hela länet.

Kulturarvets och kulturmiljöernas betydelse för regional utveckling

Länsmuseumet har ett viktigt utvecklingsuppdrag i att verka för kulturarvets och kulturmiljöernas betydelse för regional utveckling och bidra till ett attraktivt län och en levande landsbygd. Här handlar det om att synliggöra hur kulturarv kan vara en drivkraft för turism, företagande, utbildning, kreativitet och lokal stolthet – inte enbart kulturarv som ett arv att bevara, utan som en resurs att använda i samtiden och även i framtiden. Måluppfyllelsen inom området uppgår till 100 % (se bilaga 2 för uppföljd verksamhetsplan).

Arbetet under 2025 har präglats av hög aktivitet och tydlig riktning, med flera större externfinansierade projekt som konkret visar hur kulturarv kan bidra till regional utveckling i praktiken. Dessa projekt har inte bara skapat nya samarbeten och stärkt museets roll som utvecklingsaktör, utan också möjliggjort insatser som annars inte hade varit genomförbara inom ordinarie budget. Extern finansiering fungerar därmed som en strategisk motor för innovation, metodutveckling och långsiktig hållbarhet – och är avgörande för att museet ska kunna kombinera sitt grunduppdrag med framtidsinriktade satsningar som stärker länets attraktivitet. Läs gärna mer om våra externfinansierade projekt i bilaga 3, projektlista.

Ett betydelsefullt projekt under året har varit Bothnia Business Heritage (BBH), som avslutades

2025 efter tre års aktivt arbete. Projektet har undersökt hur kulturarvsaktörer och företag kan samarbeta och hur historiska miljöer, berättelser och immateriella värden kan bli en resurs för näringslivet. Ett gränsöverskridande nätverk mellan Sverige och Finland har byggts upp, vilket i sig är ett viktigt resultat. Slutkonferensen i Jakobstad i augusti samlade kulturarvsaktörer och näringslivsrepresentanter kring projektets resultat och framtida utvecklingsmöjligheter. En central del av projektets efterarbete är handboken *Kulturarv som tjänst*, som ger konkreta verktyg för hur kulturarv kan användas i tjänsteutveckling, affärsmodeller och regional attraktionskraft.

Arbetet inom projektet ICH North har fortsatt att utveckla museets långsiktiga satsning på immateriellt kulturarv, med särskilt fokus på musiktraditioner, muntliga berättelser och levande praktiker. Under våren avslutades dokumentation av spelgrupper och musiker, vilket stärker kunskapen om traditioner som fortfarande är levande i länet. Projektet deltog vid Kaustinen, Nordens största folkmusikfestival, där polskan presenterades som levande musik- och danstradition genom workshops. Under året har även dialog förts med aktörer inom besöksnäringen kring möjligheterna att skapa så kallade klingande kulturmiljöer i Höga Kusten och Svartvik. Nu är ICH North avslutat. Ett uppföljande projekt, ICH EDU, har beviljats med fokus på utbildning och kunskapsöverföring, vilket ger långsiktighet åt arbetet och stärker kopplingen mellan kulturarv, lärande och regional utveckling.

Projektet Värden längs vägen, som även beskrivits under annat mål ovan, har under året utvecklat metoder för att synliggöra kulturmiljöer genom berättelser, minnen och lokal delaktighet. Medborgarträffar har genomförts i Härnösand, Lugnvik och Helgum, och en kurs i storytelling har arrangerats. Arbetet tydliggör hur kulturmiljöer kan fungera som grund för platsidentitet, lokal stolthet och besöksutveckling, samtidigt som kommunerna får konkreta verktyg för att arbeta vidare med sina kulturmiljöer inom planering och utveckling.

Även Twist på tärning, som också beskrivits tidigare, finansierat av Nämnden för hemslöjdsfrågor och Region Västernorrland, har bidragit till regional utveckling genom kompetensutveckling och nätverksbyggande. Projektet har erbjudit kurser i vävning, både digitalt och på plats, i samarbete med vävföreningar i sex kommuner. Genom att stärka kunskap, entreprenörskap och lokala nätverk visar projektet hur immateriellt kulturarv kan vara en resurs för både gemenskap, näringsliv och lokal utveckling.

Parallellt med de pågående projekten har museet under året också arbetat strategiskt med att utveckla nya långsiktiga satsningar i samverkan med andra regionala aktörer. Ett viktigt resultat av detta arbete är det beviljade projektet Re:Do, som genomförs tillsammans med BizMaker och Innovationsbolaget med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Region Västernorrland, kommuner och Mittuniversitetet.

Under 2025 har museet varit aktivt involverat i förberedelserna inför projektet, både genom att utveckla innehåll och genom ett omfattande samverkansarbete med kommuner, näringslivsfrämjande organisationer och andra regionala aktörer. Arbetet har präglats av gemensam analys och planering kring hur kulturarv, berättelser och platsidentitet kan fungera som resurser för innovation, företagande och regional omställning.

Re:Do tar avstamp i tidigare erfarenheter från museets projekt och inte minst Nod för kulturarvsturism och KKN som avslutades 2024, men innebär ett tydligare fokus på kulturarvets roll i näringslivsutveckling och tvärspektoriell innovation. Genom projektet stärks museets roll i det regionala utvecklingsarbetet, där kulturarv och kulturmiljöer ses som aktiva resurser för ett mer hållbart, attraktivt och konkurrenskraftigt Västernorrland.

Sammantaget visar arbetet under året att kulturarv inte enbart handlar om bevarande, utan i hög grad om framtid. När historiska miljöer, traditioner, berättelser och föremål används aktivt i utvecklingsarbete skapas nya möjligheter för boende, företag, utbildning och besöksnäring. Arbetet pekar mot en fördjupad roll för museet som regional utvecklingsaktör, där kulturmiljöer och immateriella värden används som resurser i samhällsplanering, platsutveckling och omställning.

Framåt kommer Västernorrlands museum att fortsätta utveckla detta arbete genom att stärka samarbeten med kommuner, universitet, civilsamhälle och näringsliv, utveckla fler långsiktiga projekt med regional förankring och synliggöra kulturmiljöers betydelse i planerings- och utvecklingsprocesser. En central del i detta är också att låta fler platser och fler röster i länet ta plats i kulturarvsarbetet. På så sätt bidrar museets arbete till ett Västernorrland där kulturarvet är en tydlig kraft för hållbar utveckling, tillhörighet och attraktivitet.

Stödfunktioner – för ett starkare museum

Stödfunktionerna utgör en viktig del av museets infrastruktur – system, miljöer och arbetssätt som gör det möjligt att bedriva kärnverksamhet och utveckling. I verksamhetsplanen för 2025 har utvecklingen av stödfunktionerna lyfts fram som ett prioriterat målområde, med ambitionen att säkerställa en hållbar och effektiv organisation som ger goda förutsättningar för stiftelsens verksamhet.

Arbetet under året visar att stödfunktionernas mål i hög grad uppfylls, då uppfyllnaden av årsmålen är på 95 procent (se bilaga 2 för uppföljd verksamhetsplan). Genom samordnade insatser inom fastighetsförvaltning, digital utveckling, värdskap, säkerhet och HR har museets organisatoriska och tekniska förutsättningar stärkts med goda effekter i hela verksamheten. Sammantaget visar detta att stödfunktionerna utgör en viktig strategisk resurs för museets långsiktiga hållbarhet och utveckling. De insatser som inte fullt ut kunnat genomföras ligger främst inom fastighetsförvaltningen, som påverkats av ökade och oplanerade insatser kopplade till klimat och ventilation under året. Observera att vissa insatser som beskrivs i detta kapitel mäts inom ett annat målområde, det publika, exempelvis avseende publika miljöer, värdskap och kommunikation.

Friluftsmuseets miljöer – hållbar utveckling av museets platser

Under året har arbetet haft ett tydligt fokus på säkerhet, klimat, arbetsmiljö, publik tillgänglighet samt hållbarhet och återbruk. Friluftsmuseets miljöer fyller flera funktioner – de är publika rum, kulturmiljöer och bärare av berättelser, samtidigt som de utgör personalens arbetsmiljö.

Utvecklingen av Murbergets torg har fortsatt enligt framtagna plan. Problem med avrinning har åtgärdats, rådhustrappan har kunnat återinstalleras och nytt stenläggningsarbete har genomförts. Samtidigt har nya inhemska träarter planterats, med fortsatt arbete planerat till 2026. Genom dessa insatser har torget stärkts som mötesplats, evenemangsarena och kulturhistorisk miljö.

I Melinderska huset har kontorsmiljöer restaurerats och omgestaltats. Genom förbättrade förvaringslösningar, mer ändamålsenliga arbetsytor och skapandet av en flotteringsstation har arbetsflöden effektiviserats och arbetsmiljön förbättrats. Arbetet har genomförts med linoljefärg, papperstapeter och återbruk, vilket tydligt knyter samman fastighetsutveckling med museets hållbarhets- och kulturarvsperspektiv.

Ny verkstadsinfrastruktur har dessutom skapat bättre förutsättningar för byggnadsvård, hantverk och kursverksamhet. Arbetet med biologisk mångfald – genom slåtter, ängar, högstubbar och odling – har vidareutvecklat friluftsmuseet som en konkret lärmiljö för hållbar utveckling, där ekologiska värden, kulturmiljö och pedagogik möts i praktiken.

Digital utveckling – ny webbplats och sammanhängande digital infrastruktur

Ett av årets mest betydelsefulla utvecklingssteg har varit lanseringen av museets nya webbplats. Den nya plattformen innebär förbättrad användarvänlighet, modern struktur, tydligare besöks- och programinformation, mobilanpassning och stärkta möjligheter till kunskapsförmedling. Samtidigt har breda kompetensutvecklingsinsatser genomförts, så att personalen själv kan hantera uppdateringar och innehållsutveckling.

Webbplatsen samspelar med museets övriga digitala system, såsom Digitalt Museum, Kulturio och museets sociala medier. Tillsammans skapar dessa en mer sammanhållen digital infrastruktur än tidigare, där webben fungerar både som publik ingång, kunskapsresurs och internt arbetsverktyg. Den grafiska profilen har samtidigt uppdaterats med utvecklad färgpalett och tydligare riktlinjer, vilket bidragit till en mer enhetlig och igenkännbar visuell identitet.

Under 2025 har den digitala utvecklingen fortsatt att vara en viktig del av museets arbete med tillgänglighet och kommunikation. Jämfört med 2024 minskade antalet besök på museets webbplats, medan närvaron och räckvidden i sociala medier fortsatt att utvecklas. Antalet följare ökade på både Facebook och Instagram, och museets innehåll nådde en mycket stor publik genom inlägg, filmer och digitala samtal. Utvecklingen indikerar en förskjutning i hur publiken tar del av museets innehåll, där sociala medier i allt högre grad fungerar som primär ingång till museets digitala förmedling (se även tabell, bilaga 1 där mer statistik presenteras).

Den digitala verksamheten har omfattat kunskapsförmedlande inlägg och filmer, digitala samtal och inspelade föredrag. Därigenom har museet kunnat bredda sin räckvidd och erbjuda tillgång till kulturarv, konst och kunskap även för dem som inte haft möjlighet att ta del av verksamheten på plats.

Värdskap och kommunikation – ett starkare publikt möte

Värdskap och kommunikation är avgörande för museets möjlighet att göra kulturarvet tillgängligt, relevant och angeläget. Under året har arbetet präglats av dialog, delaktighet och medskapande, samt en tydlig ambition att utveckla museet som regional mötesplats och nav för kunskap och upplevelser.

Utvecklingsarbetet har omfattat den nya webbplatsen med fokus på tydlig besöksinformation, vidareutveckling av den grafiska profilen, utveckling av entré- och butiksområde, förbättrad skyltning och publik information samt engelskspråkig översättning av basutställningen. Arbetet har även inkluderat utveckling av pop up-format, Museidagen, riktade satsningar mot unga vuxna samt manus- och textproduktion för utställningar och trycksaker.

Publikundersökningar har genomförts och används aktivt i det fortsatta utvecklingsarbetet. Värdskapet omfattar i dag reception, pedagogik, publik service, digitalt värdskap och kommunikation. Sammantaget stödjer dessa funktioner besökare i att hitta sina egna vägar in i museets berättelser och innehåll.

Insatserna inom värdskap och kommunikation har inte fullt ut kunnat genomföras under 2025, bland annat på grund av att mer resurser än planerat behövt avsättas för webbarbetet samt viss personalomsättning inom området. Utvecklingsinsatser avseende pop up-evenemang i butiken och utveckling av trycksaker har därför inte genomförts fullt ut, vilket bidrar till att måluppfyllelsen inte nås helt.

Säkerhet, klimat och beredskap – trygg förvaltning av byggnader och samlingar

Under året har ett omfattande utvecklingsarbete genomförts inom säkerhet, klimat och beredskap. Arbetet har omfattat brandskydd samt klimatsäkring av magasin och utställningar. Magasin har strukturerats om enligt nya regelverk och rutiner har utvecklats i nära samverkan med Regionfastigheter och i dialog med nationella museimyndigheter.

Dessa insatser är avgörande för att långsiktigt skydda museets samlingar och lokaler. Arbetet har genomförts i nära samarbete mellan Regionfastigheter, museets tekniker och personal inom samlingsförvaltningen.

HR och organisationsutveckling – hållbar arbetsmiljö och struktur

HR-arbetet har under året utvecklats med fokus på långsiktig organisatorisk hållbarhet. Insatserna har omfattat nytt systemstöd för lönekartläggning i Flex HRM, genomgång av arbetsvärdering i dialog med fackliga parter samt förberedelser inför kommande lönetransparensdirektiv.

Arbetet med arbetsmiljö har stärkts genom införande och utbildning i IA-systemet för riskbedömningar och skyddsronder samt genom arbetsmiljöutbildningar för chefer och skyddsombud, med stöd av material från Sunt arbetsliv. Samverkan mellan avdelningar har utvecklats genom arbete i Samverkans- och arbetsmiljörådet, ledningsgruppen och i verksamheten som helhet. En personaldag har genomförts med fokus på förbättring av gemensamma processer och ökad förståelse för helheten.

Sjukfrånvaron har under året minskat jämfört med 2024 och uppgick till 6,19 procent, vilket är tre procentenheter lägre än 2024. Även andelen långtidssjukfrånvaro har minskat tydligt.

Förändrade organisatoriska förutsättningar under året

Under 2025 har museets stödfunktioner påverkats av utredningar initierade av stiftelsebildarna rörande den regionala museiverksamhetens framtida organisering. Arbetet har inneburit att museets ledning och stödfunktioner behövt avsätta betydande tid och resurser för att ta fram efterfrågade underlag, bidra med faktauppgifter och delta i dialoger kopplade till både externa och interna processer.

Dessa insatser har genomförts parallellt med den ordinarie verksamheten och har inneburit en ökad belastning på organisationen. De pågående processerna har även påverkat arbetsmiljön, då frågor om långsiktiga förutsättningar och framtida organisering skapar osäkerhet och oro. Stödfunktionerna har därmed under året haft att hantera både resurskrävande utredningsarbete och ett utökat ansvar för intern samordning och stöd.

Samlad analys och fortsatt utveckling

Utvecklingen av stödfunktionerna under 2025 visar att museets infrastruktur är en avgörande förutsättning för verksamhetens kvalitet, tillgänglighet och långsiktiga hållbarhet. Insatserna har bidragit till tryggare arbets- och publika miljöer, ökad digital tillgänglighet, ett starkare värdskap, förbättrad organisationskultur samt säkrare hantering av samlingar och lokaler.

Samtidigt har arbetet lagt en stabil grund för kommande satsningar. Förbättrade strukturer inom fastighet, systemstöd, arbetsmiljö och beredskap ger museet bättre förutsättningar att utveckla publik verksamhet, samlingsförvaltning och regional samverkan framåt.

Ekonomisk analys

Övergripande

På helåret redovisas rörelseresultatet till 0,8 mnkr i överskott.

Intäkterna redovisas till 3,8 mnkr bättre än budgeterat. Några av de externfinansierade projekten har till fullo inte beaktats i budget vilket är den främsta förklaringen. Kostnader i dessa projekt har inte heller beaktats i budget så dessa poster tar ut varandra. I jämförelse med 2024 är intäkterna högre främst på grund av projektfinansiering och nyttjande av extra tilldelade medel från kommun och region.

Personalkostnaderna uppgår till 0,5 mnkr lägre än budget, vilket främst förklaras av vakanta tjänster och frånvaro. I jämförelse med 2024 är personalkostnaderna samtidigt högre, bland annat till följd av en större andel projektfinansierade tjänster, tillsättning av tidigare vakanta tjänster inom bland annat lokalvård och friluftsmuseum samt förstärkning med tillfälliga resurser inom fastighet och arkeologi.

Avskrivningarna är något högre än budgeterat och det beror främst på att investering av ny teknik i Hörsalen inte beaktats i budget. Investeringen är finansierad av extra medel från Region Västernorrland och Härnösands kommun och avskrivningskostnaden täcks av en bidragsintäkt.

Finansnettots utfall avser till största del av utdelning och högre marknadsvärde på den stiftelsefond läns museet investerar i. Utdelningens belopp på 0,1 mnkr är återinvesterad i fonden.

	2024		2025	
	Utfall	Utfall	Budget	Differens
Intäkter	54 509 023	58 123 800	54 340 280	3 783 520
Externa kostnader	-29 545 021	-29 706 056	-26 423 424	-3 282 652
Personalkostnader	-24 333 133	-27 216 402	-27 585 065	368 663
Avskrivningar	-340 296	-441 756	-331 791	-109 965
Rörelseresultat	290 573	759 586	0	759 586
Finansnetto	216 786	229 703	0	229 703
Resultat (kr)	507 359	989 289	0	989 289

I tabellen ingår en internbokning av overheadkostnader och intäkter om totalt 1,5 mnkr. Uppdrags- och affärsverksamheten genererar 1,1 mnkr i intäkter för att täcka gemensamma kostnader, bland annat affärssystem.

Verksamheter

Styrelsen

Styrelsen redovisar ett resultat i enlighet med budget, dock med vissa högre kostnader för köp men samtidigt lägre arvoderingskostnader.

Ledning och gemensam administration

Verksamheten har fortlöpt enligt plan avseende kostnader för försäkringar, administrationstjänster och licenskostnader för system. Verksamhetsområdet har inte nyttjat hela kompetensutvecklingsbudgeten, då extra medel erhållits från Omställningsfonden. Vi har under året haft högre kostnader för konsultstöd än budgeterat, framför allt för rekrytering, juridik och upphandling.

Fastighetsförvaltning

Verksamheten redovisar ett resultat om 0,1 mnkr bättre än budgeterat vilket främst beror på vakant tjänst under del av året.

Genomförandet av planerade insatser och inköp har i huvudsak följt plan. Bland annat har kantstensarbete utförts på Torget på Murbergets friluftsmuseum, en åkergräsklippare och byggnadsställning har införskaffats samt radiatorer i några av friluftsmuseets byggnader har bytts ut. Vissa insatser och inköp har dock genomförts till lägre kostnad än beräknat eller kunnat finansieras inom ramen för externfinansierade projekt. Detta har medfört att den kostnadsandel i brandskydds- och magasinsprojektet, etapp 1, som ursprungligen var avsedd att finansieras med tidigare års överskott/finansiella tillgångar i stället har kunnat täckas av årets anslag.

IT

Inom IT har högre inköpsbehov av utrustning funnits i jämförelse med vad som kalkylerats inför året. Både inköp av datorer och mobiltelefoner har bidragit till högre kostnader än budget men även inköp av ny projektor i Hörsalen och uppdaterade system i ett av museets mötesrum har bidragit till budgetavvikelsen.

Kommunikation

Ett mindre plusresultat redovisas för kommunikationsverksamheten. Budgeten för konsultköp för nya hemsidan förbrukades inte. Däremot har högre kostnader för annonsering upparbetats.

Värdskap och affärsverksamhet

Värdskapsområdet med receptionen redovisar ett mindre överskott mot budget. Lägre personalkostnader, främst på grund av vakant tjänst, har gjort att det under senare delen av året kunnat genomföras vissa köp som inte var planerade, bland annat inköp av fler profilkläder och städutrustning. Affärsverksamheten som från och med november också inrymmer kaféverksamhet redovisar ett mindre underskott. Underskottet beror främst på kostnader för inköp av inventarier till den nya museibutiken som är under ombyggnation.

Kulturmiljö, hantverk och friluftsmuseum

På avdelningen redovisas ett överskott mot budget på 0,9 mnkr. Uppdragsverksamheten inom arkeologi och byggnadsvård redovisar 0,4 mnkr i överskott. Verksamheten har upparbetat högre försäljningsintäkter än kostnader. Byggnadsvården och friluftsmuseet redovisar också ett plusresultat mot budget. Till stor del beror överskottet på att personalkostnaderna är lägre än budgeterat. Vakanta tjänster och frånvaro är anledningen till det. Restaureringsbudgeten är inte heller upparbetad enligt budget. Restaurering av Prästgårdens kök ändrades på grund av praktiska skäl till restaurering av matsalen och insatsen har medfört betydligt lägre kostnader än vad som budgeterats.

Museiupplevelse och samlingar

Avdelningen redovisar ett plusresultat på 0,5 mnkr i jämförelse med budget. Vakanta tjänster och lägre kostnader för bland annat kunskapsförmedling är bidragande orsaker till överskottet. En större del av de extra medel som stiftelsen erhållit från regionen under året, har använts för att stärka upp budgeten inom Bild- och formområdet, Triennialen.

	Helår		
	Utfall	Budget	Differens
Styrelsen			
Intäkter	0	0	0
Externa kostnader	-90 779	-65 000	-25 779
Personalkostnader	-301 645	-347 603	45 958
Resultat	-392 424	-412 603	20 179
			0
Ledning och gemensam administration			
Intäkter	41 924 735	41 165 696	759 039
Externa kostnader	-2 194 356	-1 851 950	-342 406
Personalkostnader	-5 083 904	-4 621 443	-462 461
Finansiella poster	229 723	0	229 723
Resultat	34 876 198	34 692 303	183 895
			0
Fastighetsförvaltning			
Intäkter	3 161 664	3 359 434	-197 770
Externa kostnader	-14 249 469	-14 194 434	-55 035
Personalkostnader	-2 590 330	-2 700 220	109 890
Resultat	-13 678 135	-13 535 220	-142 915
			0
IT			
Intäkter	95 578	0	95 578
Externa kostnader	-2 834 309	-2 240 000	-594 309
Personalkostnader	-712 805	-628 185	-84 620
Resultat	-3 451 536	-2 868 185	-583 351
			0
Kommunikation			
Intäkter	0	0	0
Externa kostnader	-676 299	-686 750	10 451
Personalkostnader	-918 009	-974 013	56 004
Resultat	-1 594 308	-1 660 763	66 455
			0
Vårdskap och affärsverksamhet			
Intäkter	1 322 108	1 050 000	272 108
Externa kostnader	-2 138 166	-1 629 368	-508 798
Personalkostnader	-2 287 697	-2 515 559	227 862
Resultat	-3 103 755	-3 094 927	-8 828
			0
Kulturmiljö, hantverk och friluftsmuseum			
Intäkter	7 863 290	6 101 773	1 761 517
Externa kostnader	-4 967 902	-3 835 550	-1 132 352
Personalkostnader	-7 540 712	-7 825 657	284 945
Resultat	-4 645 324	-5 559 434	914 110
			0
Museiupplevelser och samlingar			
Intäkter	3 756 425	2 663 377	1 093 048
Externa kostnader	-2 996 552	-2 252 163	-744 389
Personalkostnader	-7 781 300	-7 972 386	191 086
Resultat	-7 021 427	-7 561 172	539 745
Resultat totalt (kr)	989 289	0	989 289

Avslutning – ett länsmuseum i utveckling

Verksamhetsåret 2025 visar tydligt att Västernorrlands museum står stadigt i sitt uppdrag och samtidigt befinner sig i aktiv utveckling. Med en hög samlad uppfyllelse av årsmålen, allt starkare extern finansiering och ett brett genomförande av planerade insatser har museet visat både stabilitet och handlingskraft. Året präglas av ett konsekvent arbete med att förena bevarande och utveckling med tradition och förnyelse, i samverkan med olika samverkansparter och med fokus på länets kulturarv.

Museet har under året fortsatt att stärka sin roll som regional kunskapsresurs och mötesplats. Kulturarvet har använts aktivt i publika sammanhang, i utbildning, i kulturmiljöarbete och i regional utveckling. Samlingar, platser, berättelser och praktiker har satts i dialog med samtida frågor om demokrati, hållbarhet, identitet och delaktighet. Genom detta arbete har museet bidragit till att göra kulturarvet relevant i människors vardag och i samhällets och länets utveckling.

Ett genomgående tema under året, liksom tidigare år, har varit samverkan. I nära samarbete med kommuner, region, civilsamhälle, skola, universitet och näringsliv har museet utvecklat verksamheter och projekt som inte hade varit möjliga att genomföra på egen hand. Samverkan fungerar som en viktig förstärkare – ett sätt att göra mer och bättre, nå fler och skapa förutsättningar för långsiktig hållbarhet. Genom denna samverkan framträder museet allt tydligare som ett regionalt nav: en aktör som både samlar, förmedlar och möjliggör.

Samtidigt har året inneburit prövningar. Ett exempel är de klimat- och ventilationsproblem som har krävt omprioriteringar och flexibilitet. Att verksamheten trots detta kunnat genomföras med god måluppfyllelse visar på en robust organisation med välfungerande stödfunktioner, tydliga strukturer och ett starkt professionellt engagemang hos medarbetarna.

Parallellt med dessa utmaningar har frågor om museets långsiktiga organisatoriska förutsättningar varit föremål för utrednings- och analysprocesser under året. Även om beslut i dessa frågor ytterst ligger utanför museets operativa ansvar påverkar sådana processer förutsättningarna för långsiktig planering, strategisk utveckling och prioriteringar i verksamheten. En utdragen osäkerhet kring framtida organisatoriska och ekonomiska ramar riskerar att påverka både arbetsmiljö och möjligheten att arbeta långsiktigt med museets uppdrag.

Framåt står museet väl rustat. Erfarenheter från 2025 tas med in i kommande planering, där fokus ligger på att ytterligare fördjupa tillgänglighet, delaktighet och regional relevans. Nya projekt, fördjupade samarbeten och fortsatt utveckling av organisation och arbetssätt ger goda förutsättningar för att möta framtida behov och förväntningar.

Sammantaget visar verksamhetsåret att Västernorrlands museum är ett länsmuseum i utveckling – med förmåga att både förvalta ett rikt kulturarv och använda det som en aktiv resurs för kunskap, gemenskap och hållbar samhällsutveckling.

Uppföljning internkontrollplan

Område	Kontrollmoment/insats	Uppföljning	Åtgärd
Övergripande	Att det finns aktuella och uppdaterade dokument för Verksamhetsplan, intern arbetsordning och delegationsordning	klar	ingen
	Att beslut som fattats samt fastställts av styrelsen verkställs	Klar, följs upp löpande	Ingen
	Att avtal finns med de föreningar och organisationer museet samarbetar med	Klar, följs upp löpande	Ingen
	Att statistik förs och lämnas in enligt tidsplan	Klar	Ingen
Ekonomi	Att attestantförteckning och instruktion är aktuell	Klar, följs upp löpande	Ingen
	Att attest är utfört av behörig personal	Klar	Ingen
	Att aktuella fullmakter finns hos bank	Klar, följs upp löpande	Ingen
	Att regler för representation följs	Klar, följs upp löpande	Ingen
	Att balanskonton löpande stäms av, dvs kassa, bank, leverantörsskuld, periodisering, kundfordringar, förskott osv	Klar	Ingen
	Att momsdeklaration upprättas och skickas i rätt tid samt betalas med rätt belopp.	Klar	Ingen
	Att avstämning av pågående projektarbeten görs samt att projekten slutförs och slutfaktureras.	Klar	Ingen
Personal/HR	Att följa upp att arbete med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering på arbetsplatsen genomförs	Följs upp i medarbetar-enkät september	Ingen
	Att samtliga medarbetare har haft medarbetarsamtal som enligt rutin ska genomföras en gång per år	Genomförs och följs upp i december att alla genomförts	Ingen
	Att tillbud och olyckor rapporteras och utreds samt att åtgärder vidtas	Klar, följs upp löpande	Infört ett rapporteringssystem under 2025
	Att centrala löneavtal och den interna processen för lönesättning följs	Klar. Lönerevision	Ingen

		genomförd för 2024	
	Att lokalt samverkansavtal följs	Klar	Ingen
	Att introduktion för nyanställda sker enligt introduktionsprogram	Klar, följs upp löpande	Ingen
	Att ett kontinuerligt systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs	Klar, följs upp löpande	Ingen
Fastighet	Att det finns en uppdaterad handlingsplan för tillgänglighet samt i samråd med fastighetsägaren åtgärda enkelt avhjälpna hinder	Klar, följs upp löpande	Ingen
Fordon	Att körjournal upprättas till samtliga fordon när de används	Klar, följs upp löpande	Ingen

Årsredovisning

ÅRSREDOVISNING

för

Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland

Org.nr. 888000-3143

För räkenskapsåret 2025-01-01 - 2025-12-31

Innehåll

- förvaltningsberättelse
- resultaträkning
- balansräkning
- noter
- underskrifter

Sida

37
38
39
41
44

TR Sk CW Ali LIS
MPO 47 MF

Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland

Org.nr. 888000-3143

Förvaltningsberättelse

Länsmuseet redovisar ett resultat om 1,0 mnkr i överskott. Finansnettot redovisas till 0,2 mnkr vilket ger ett rörelseresultat om 0,8 mnkr.

Intäkterna redovisas till 3,8 mnkr bättre än budgeterat. Några av de externfinansierade projekten har till fullo inte beaktats i budget vilket är den främsta förklaringen. Kostnader i dessa projekt har inte heller beaktats i budget så dessa poster tar ut varandra. I jämförelse med 2024 är intäkterna högre främst på grund av projektfinansiering och nyttjande av extra tilldelade medel från kommun och region.

Personalkostnaderna uppgår till 0,5 mnkr lägre än budget, vilket främst förklaras av vakanta tjänster och frånvaro. I jämförelse med 2024 är personalkostnaderna samtidigt högre, bland annat till följd av en större andel projektfinansierade tjänster, tillsättning av tidigare vakanta tjänster inom bland annat lokalvård och friluftsmuseum samt förstärkning med tillfälliga resurser inom fastighet och arkeologi.

Avskrivningarna är något högre än budgeterat och det beror främst på att investering av ny teknik i Hörsalen inte beaktats i budget. Investeringen är finansierad av extra medel från Region Västernorrland och Härnösands kommun och avskrivningskostnaden täcks av en bidragsintäkt.

Finansnettots utfall avser till största del av utdelning och högre marknadsvärde på den stiftelsefond länsmuseet investerar i. Utdelningens belopp på 0,1 mnkr är återinvesterad i fonden.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK, om inget annat anges.

Flerårsjämförelse*

Beloppen i flerårsjämförelse visas i tkr

	2025	2024	2023	2022	2021
Totala intäkter	56 588	52 964	52 373	45 161	44 512
Resultat	989	507	2 240	-1 984	375
Balansomslutning	46 426	45 064	41 553	38 465	39 891
Soliditet (%)	70	70	75	75	77
Antal årsarbetare	40	37	38	38	36

*Definitioner av nyckeltal, se noter

Förändringar i eget kapital

	2025-12-31	2024-12-31
Eget kapital vid årets ingång	31 531 105	31 023 746
Årets resultat	989 289	507 359
	<u>32 520 394</u>	<u>31 531 105</u>

TR SJ CU ALI LB
MFB

Resultaträkning

		2025-01-01	2024-01-01
	Not	2025-12-31	2024-12-31
Verksamhetsintäkter			
Nettoomsättning		6 455 691	5 262 119
Bidrag och övriga verksamhetsintäkter	2	<u>50 132 481</u>	<u>47 702 163</u>
		56 588 172	52 964 282
Verksamhetskostnader			
Direkta kostnader		-5 616 019	-6 577 401
Övriga externa kostnader		-22 644 638	-21 422 879
Personalkostnader	3	-27 126 174	-24 333 133
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		<u>-441 756</u>	<u>-340 296</u>
		-55 386 831	-52 673 709
Verksamhetsresultat		759 585	290 573
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		223 332	178 705
Ränteintäkter		7 318	38 324
Räntekostnader		<u>-947</u>	<u>-243</u>
		229 703	216 786
Resultat efter finansiella poster		989 288	507 359
Årets resultat		<u>989 288</u>	<u>507 359</u>

Handwritten signatures and initials in blue ink at the bottom of the page, including "TR", "CW", "KW", "LS", "M", "L.S.", and "M.F."

Balansräkning	2025-12-31	2024-12-31
	Not	
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader och mark	4 101 085	138 638
Förvaltningsfastigheter	5 3 802 045	3 955 063
Inventarier, verktyg och installationer	6 1 041 291	1 292 475
Konst	18 168 000	18 168 000
	<u>23 112 421</u>	<u>23 554 176</u>
Finansiella anläggningstillgångar		
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7 <u>3 329 699</u>	<u>3 106 367</u>
	3 329 699	3 106 367
Summa anläggningstillgångar	26 442 120	26 660 543
Omsättningstillgångar		
Varulager m.m.		
Färdiga varor och handelsvaror	<u>666 269</u>	<u>664 018</u>
	666 269	664 018
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	520 809	1 008 716
Aktuell skattefordran	76 413	102 070
Övriga fordringar	192 112	198 909
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	<u>7 672 086</u>	<u>7 171 246</u>
	8 461 420	8 480 941
Kassa och bank		
Kassa och bank	<u>10 856 273</u>	<u>9 258 306</u>
	10 856 273	9 258 306
Summa omsättningstillgångar	19 983 962	18 403 265
SUMMA TILLGÅNGAR	46 426 082	45 063 808

TR
Sh *CW* *ALI* *LS*
MM *LS* *MF*

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Eget kapital vid årets början	31 531 105	31 023 746
Årets resultat	<u>989 289</u>	<u>507 359</u>
Summa eget kapital	32 520 394	31 531 105

Kortfristiga skulder

Förskott från kunder	17 346	15 480
Leverantörsskulder	3 669 883	3 333 890
Övriga skulder	1 551 172	1 395 391
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	<u>8 667 287</u>	<u>8 787 942</u>
Summa kortfristiga skulder	13 905 688	13 532 703

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	46 426 082	45 063 808
---------------------------------------	-------------------	-------------------

TR
S
CW ALI LB
M
LJ MF

Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland

Org.nr. 888000-3143

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Principerna för redovisning av de finansiella tillgångarna är oförändrade jämfört med föregående år.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter. Vid försäljning av varor redovisas normalt inkomsten som intäkt när de väsentliga förmåner och risker som är förknippade med ägande av varan har överförts från företaget till köparen.

Offentliga bidrag

Ett offentligt bidrag som inte är förknippat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs. Om bidraget har tagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som en skuld.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångarna skrivs av linjärt över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod förutom mark som inte skrivs av. Nyttjandeperioden omprövas per varje balansdag. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

	Antal år
Byggnader	12
Förbättringsutgift på annans fastighet	12
Inventarier, verktyg och maskiner	3-10

Konsten värderas var femte år av en extern värderare. Senaste värdering gjordes 2022-12-27. Varje år görs även en bedömning kring om det skulle föreligga ett nedskrivningsbehov.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas till verkligt värde efter marknadsvärdet.

Handwritten signatures and initials at the bottom of the page, including TR, CW, and others.

Varulager

Varulagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärdet, beräknat enligt först-in-först-ut, och nettoförsäljningsvärde. Nettoförsäljningsvärdet har beräknats till försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad, varmed hänsyn har tagits till inkurans.

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

Not 2 Bidrag och övriga verksamhetsintäkter	2025	2024
Årligt anslag/verksamhetsbidrag Region Västernorrland	25 061 728	24 284 620
Årligt anslag/verksamhetsbidrag Härnösands kommun	8 810 068	8 536 888
Regionalt kulturanslag	6 902 900	6 945 000
Projektmedel och tillfälligt bidrag RVN och HK	275 907	5 881 630
Lönebidrag Arbetsförmedlingen	402 945	239 309
Övrigt	8 505 849	7 075 444
Förutbetalt bidrag	173 084	-5 260 728
	<u>50 132 481</u>	<u>47 702 163</u>

Not 3 Medelantal anställda	2025	2024
Medelantal anställda		
Medelantalet anställda bygger på av stiftelsens betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.		
Medelantal anställda har varit	40	37

Not 4 Byggnader och mark	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	815 155	815 155
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	815 155	815 155
Ingående avskrivningar	-676 517	-638 969
Årets avskrivningar	-37 553	-37 548
Utgående ackumulerade avskrivningar	-714 070	-676 517
Utgående redovisat värde	101 085	138 638
I ovanstående redovisat värde ingår Kulturhistoriska byggnader	1	1

Not 5 Förvaltningsfastigheter	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	4 443 750	3 306 250
Inköp	0	1 137 500
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 443 750	4 443 750
Ingående avskrivningar	-488 687	-355 409
Årets avskrivningar	-153 018	-133 278
Utgående ackumulerade avskrivningar	-641 705	-488 687
Utgående redovisat värde	3 802 045	3 955 063

Handwritten signatures and initials: TR, CW, AL, LF, and others.

Not 6 Inventarier, verktyg och installationer

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	4 069 107	3 527 834
Inköp	0	541 273
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 069 107	4 069 107
Ingående avskrivningar	-2 776 632	-2 607 162
Årets avskrivningar	-251 185	-169 470
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 027 817	-2 776 632
Utgående redovisat värde	1 041 290	1 292 475
I ovanstående redovisat värde ingår kulturhistoriska samlingar	1	1

Not 7 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	2 000 000	1 500 000
Inköp	140 094	500 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 140 094	2 000 000
Ingående uppskrivningar	1 106 367	1 035 326
Årets uppskrivningar	83 238	71 041
Utgående ackumulerade uppskrivningar netto	1 189 605	1 106 367
Utgående redovisat värde	3 329 699	3 106 367

Not 8 Definition av nyckeltal

Soliditet
Justerat eget kapital i procent av balansomslutning

TR
SA CW ACI LB
MAG X.O. MIF

Underskrifter

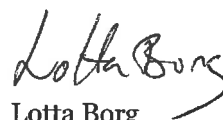
Härnösand 2026-02-20

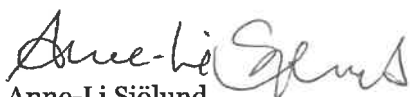
Carl L Thunberg
Styrelseledamot, ordförande

Monica Fahlén
Styrelseledamot

Lotta Borg
Styrelseledamot

Anne-Li Sjölund
Styrelseledamot

Anne-Cathrine Genberg
Styrelseledamot

Christian Wasell
Styrelseledamot

Marie Sjöbom Olsson
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den 20 februari 2026

Therese Rosbach
Förtroendevald revisor

Sven Arne Stafflund
Förtroendevald revisor

Min revisionsberättelse har lämnats den 24 februari 2026

Charlotte Bouvin
Auktoriserad revisor

Till styrelsen för stiftelsen Länsmuseum Västernorrland,
organisationsnummer 888000-3143

Till regionfullmäktige i Region Västernorrland och
kommunfullmäktige Härnösands kommun

Revisionsberättelse för Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland år 2025

Vi, av regionfullmäktige i Västernorrland och fullmäktige i Härnösands kommun utsedda revisorer fullmäktige, har, utifrån den auktoriserade revisorns granskning, bedömt stiftelsens räkenskaper, årsredovisning och styrelsens förvaltning för år 2025.

Av stiftelselagen och stiftelsens stadgar framgår att revisorerna skall, i den omfattning som följer av god revisionsred, granska stiftelsens räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning. Av stadgarna framgår även att revisionsberättelsen ska innehålla uttalande om att ändamålet uppfylls.

Vi har granskat om verksamheten har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt med utgångspunkt från lag och stiftelsens stadgar.

Granskningen har utförts enligt god revisionsred med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

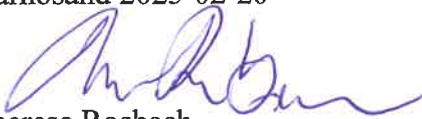
I granskningen av stiftelsens räkenskaper och årsredovisning har vi förlitat oss på den auktoriserade revisorns granskning och bedömning.

Vi bedömer sammantaget att verksamhetens ändamål har uppfyllts. Vi bedömer att styrelsen har utfört sitt uppdrag enligt stiftelsens stadgar och att verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt sätt.

Vi bedömer att årsredovisningen är upprättad enligt årsredovisningslagen och god redovisningsred.

Vi har inte funnit skäl att rikta anmärkning.

Härnösand 2025-02-20

Therese Rosbach
Av Region Västernorrland utsedd revisor

Sven-Arne Staflund
För Härnösands kommun utsedd revisor
ersättare

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Länsmuseum Västernorrland, org.nr 888000-3143

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för räkenskapsåret 2025-01-01 - 2025-12-31. Stiftelsens årsredovisning ingår på sidorna 35-44 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning av räkenskapsåret 2025-01-01 - 2025-12-31.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisions sed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisions sed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Sundsvall den 24 februari 2026

Charlotte Bouvin
Auktoriserad revisor

Statistik antal besökare	Januari-december			
	2025	2024	2023	2022
Anläggningsbesök				
Museibygnaden	69 622	74 423	66 498	70 475
andel 0-12 år	23%	24%	20%	14%
andel 13-18 år	6%	9%	11%	12%
andel 19-25 år	5%	6%	12%	16%
andel 26-64 år	38%	36%	33%	35%
andel 65 år och äldre	29%	25%	24%	23%
<i>Andel per ålderskategori baseras på en uppskattning med stickprov vissa tider per vecka</i>				
Murberget friluftsmuseum	74 111	84 828	77 144	82 898
Ulvö kapell	6 826	6 664	5 955	7 346
Gammelgården	1 152	-	-	1 542
Utställningar, antal besök				
Basutställningarna	34 048	34 710	27 394	28 767

Statistik bokade skolbesök	Januari-december			
	2025	2024	2023	2022
Antal personer	1 031	1 117	448	383
Antal klasser/grupper	72	81	31	16

Statistik webb och sociala medier		Januari-december			
		2025	2024	2023	2022
Webb	Besök	64 532	95 902	85 945	77 728
	Unika besökare	40 301	65 148	57 601	61 307
	Visningar	151 647	95 902	85 945	-
Facebook	Följare	6 169	5 400	4 581	4 502
	Inlägg	333	474	383	369
	Visningar	2 506 205	1 583 325	490 320	-
Instagram	Följare	3 124	2 827	2 282	1 989
	Inlägg	243	286	242	251
	Räckvidd	48 325	236 427	51 125	-
Youtube	Följare	630	520	380	218
	Inlägg	10	7	33	26

Statistik publika aktiviteter	Januari-december			
	2025	2024	2023	2022
Antal deltagare i aktiviteter*				
Totalt antal	17 567	21 121	21 749	21 784
varav 0-18 år	3 983	5 634	6 271	5 273
varav 19-25 år	614	1 344	1 801	1 356
varav 26 år och äldre	12 970	14 143	13 677	15 155
*Antalet för vissa aktiviteter och fördelningen per ålderskategori är en uppskattad siffra				
Antal aktiviteter fördelade per kommun och digitalt				
Härnösand	509	470	425	620
Sundsvall	5	9	4	3
Kramfors	18	4	4	18
Ånge	5	0	5	5
Timrå	1	1	0	0
Örnsköldsvik	1	9	12	6
Sollefteå	6	3	6	0
Digitalt	16	20	22	18
Antal aktiviteter fördelade efter kategori*				
Marknad	3	2	4	7
Kurser	18	9	16	17
Visningar/guidningar	191	131	128	190
Teater/dans	5	20	28	53
Föredrag/samtal	160	148	73	82
Konsert/musik	39	37	23	33
Film	20	15	15	24
Vandring utanför museet	12	4	5	7
Workshop/prova på	77	67	26	104
Övrigt inom museet	95	126	193	168
Övrigt utanför museet	3	6	7	3
*En aktivitet kan tillhöra flera kategorier				
Antal aktiviteter riktade till ålderskategori*				
0-18 år	367	365	333	466
19-25 år	312	270	160	398
26 år och äldre	415	353	240	419
*En aktivitet kan tillhöra flera ålderskategorier				

Statistik hemslöjdsverksamheten	Januari-december			
	2025	2024	2023	2022
Antal deltagare i aktiviteter*				
Totalt antal	3 770	3 151	2 124	2 060
varav 0-18 år	848	824	209	324
varav 19-25 år	195	295	138	235
varav 26 år och äldre	2 727	2 032	1 777	1 501
*Antalet för vissa aktiviteter och fördelningen per ålderskategori är en uppskattad siffra				
Antal aktiviteter fördelade per kommun och digitalt				
Härnösand	72	80	75	55
Sundsvall	25	8	3	9
Örnsköldsvik	2	0	6	11
Ånge	37	35	21	7
Kramfors	2	0	4	6
Sollefteå	12	2	1	7
Utanför länet	2	0	3	8
Digitalt	4	0	0	3
Antal aktiviteter fördelade efter kategori*				
Marknad	0	1	2	0
Kurser	27	24	42	50
Teater/dans	1	0	0	0
Visning/guider	6	18	6	1
Föredrag/samtal	11	17	10	23
Film	0	11	0	0
Workshop/prova på	116	71	55	49
Övrigt inom museet	1	0	1	1
Övrigt utanför museet	0	0	1	11
*En aktivitet kan tillhöra flera kategorier				
Antal aktiviteter riktade till ålderskategori*				
0-18 år	117	98	82	61
19-25 år	127	95	95	78
26 år och äldre	149	94	99	80
*En aktivitet kan tillhöra flera ålderskategorier				

Statistik sjukfrånvaro	Januari-december			
	2025	2024	2023	2022
Andel sjukfrånvaro	6,19%	9,19%	8,78%	7,14%
Andelen långtidssjukskrivna av den totala sjukfrånvaron*	62,35%	81,06%	73,61%	54,60%
* Långtidssjukfrånvaro = mer än 60 dagar				

Övergripande mål	Uppfylldnad övergripande mål - beskriver läget när målet är nått	Uppfylldnad av årsmål, medelvärde
<p>1 Kulturarvet är en resurs för hållbar utveckling (mäts mot alla målen nedan, ej separat)</p>	<p>Uppfylldnad när övriga mål är nådda</p>	
<p>2 Kulturplanen, kulturarvsmål: Kulturarvet är angeläget, fler berättelser främjas och människors historiska och kulturella medvetenhet stärks Museimål i kulturplanen: kulturarvet som resurs har utvecklats genom museernas publika arbete och genom dialog, delaktighet och medskapande. Museimål i kulturplanen: Museer har en stark roll som lokala nav för kunskap, upplevelser och fri åsiktsbildning, genom kunskapsutveckling och publik verksamhet Uppdragsdirektivet: (Museiverksamheten/grunduppdraget genomförs genom) publikt arbete (utställningar, program och annan kunskapsförmedlande verksamhet) och genom dialog, delaktighet och medskapande. Museiverksamheten är en mötesplats och arena för kultur och samarrangemang.</p>	<p>Uppnås kontinuerligt genom att museiverksamheten levererar relevant kunskapsförmedling ifråga om program, upplevelser, utställningar m.m. Enligt årsplanering. Uppnås kontinuerligt genom att metoder och perspektiv för inkludering och delaktighet används i verksamheten. Länsövergripande.</p>	93%
<p>3 Kulturarvsmål i kulturplanen: Kulturarvet är tillgängligt för alla och upplevs som en gemensam kunskapskälla. Kulturarvsmål i kulturplanen: Alla samhällssektorer tar ett ökat ansvar för kulturarvet. Uppdragsdirektivet: (Museiverksamheten ska) utveckla kulturmiljöarbetet i hela länet (tex byggnadsrådgivning, remisser, arkeologitjänster, kurser/kunskapsbyggande etc) och uppmärksamma länets stora variation av kulturmiljöer och kulturarv</p>	<p>Uppnås kontinuerligt genom att museiverksamheten kontinuerligt arbetar för att tillgängliggöra kunskap om länets kulturmiljöer och kulturarv Uppnås kontinuerligt genom att museiverksamheten kontinuerligt arbetar för att tillgängliggöra sina egna kulturmiljöer (Myckelgensjö, Ulvö Kapell, Styresholm, kulturmiljöerna på friluftsmuseet)</p>	99%
<p>4 Kulturarvsmål i kulturplanen: Kulturarvet är tillgängligt för alla och upplevs som en gemensam kunskapskälla Uppdragsdirektiv: (Museiverksamheten ska i grunduppdraget genomföra): pedagogisk verksamhet i länets alla kommuner. Bedriva kunskapsförmedlande verksamhet för barn och unga på fritiden.</p>	<p>Museet har ett brett och omfattande, utvecklande och föränderligt utbud för barn och unga i länet Barn och unga i länet upptäcker kontinuerligt museets utbud och bidrar till museets och länets kunskapsutveckling genom interaktion och engagemangsskapande arbete. Museets arbete med barn och unga leder långsiktigt till arrangörsutveckling och ökad delaktighet avseende musei- och kulturarvsverksamheter Museet har en aktiv roll som läranderesurs i länet; för förskola, skola och fritids i samt för lovlediga och fritidslediga barn och unga och deras familjer</p>	100%
<p>5 Kulturarvsmål i kulturplanen: Kulturarvet är tillgängligt för alla och upplevs som en gemensam kunskapskälla Förtydligande genom detta mål som ej finns med i uppdragsdirektiv eller kulturplan: -Museiverksamheten synliggör nationella minoriteters och ursprungsbefolknings historiska närvaro och synliggör deras språk och kulturer.</p>	<p>Museet inkluderar systematiskt och kontinuerligt nationella minoriteter och ursprungsbefolkning samt aktuell kunskap i kunskapsutveckling och förmedling.</p>	100%

<p>6 Kulturavsnittet i kulturplanen: Hållbar demokratisk utveckling och framtida tillgång till kunskap har säkrats genom aktiv förvaltning av samlingar och arkiv (kulturavsnittet i kulturplanen)</p> <p>Museimål i kulturplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Museiverksamheten skapar förutsättningar för ett hållbart samhälle med aktiv samlingsförvaltning, kunskapsutveckling och kunskapsförmedling, både i egen verksamhet och i samverkan (fokus samlingar) -I uppdragsdirektivet: Aktiv samlingsförvaltning, kunskapsutveckling och kunskapsförmedling av stiftelsens byggnader och samlingar samt utveckling av långsiktigt hållbar samlingsförvaltning. 	<p>När det finns en långsiktigt tryggad samlingsförvaltning, samlingsgarnas utvecklas aktivt och dokumentation är ett redskap för utveckling av vår kunskapsutveckling. Magasinen är ändamålsenliga och underhålls väl.</p>	<p>96%</p>
<p>7 Museimål/kulturavsnittet i kulturplanen: Kulturarvets roll och betydelse har stärkts genom samverkan med offentliga och ideella sektorn, högskola och andra kunskapsinstitutioner samt näringsliv.</p> <p>Uppdragsdirektiv: Samverkan med offentliga och ideella sektorn, högskola, arkiv och andra kunskapsinstitutioner samt näringsliv. Stödja civilsamhällets aktörer inom kulturarvsområdet.</p> <p>Uppdragsdirektiv: Ansvara för samverkan mellan länsmuseum och de kommunala museerna. Stärka kulturarvets roll för kunskap, upplevelser och fri åsiktsbildning i alla kommuner.</p> <p>Utvecklingsmål i uppdragsdirektivet: museet samverkar med nationella kulturinstitutioner som bidrar till ett breddat utbud av museal verksamhet</p>	<p>När museet har en etablerad roll i samtidsdebatten i Västernorrland i frågor som rör kulturarv och kulturmiljö</p> <p>När museet har en stabil, stödjande roll för kommunernas och andra aktörer kulturarvs- och kulturmiljöarbete i länet.</p>	<p>100%</p>
<p>8 Utvecklingsmål i uppdragsdirektivet: Verka för kulturarvets och kulturmiljöernas betydelse för regional utveckling, ett attraktivt län och en levande landsbygd i länet.</p>	<p>När museet är en självklar och etablerad part som kulturarvsaktör i länet och kulturarvet ses och används som en viktig resurs för ett attraktivt län och en levande landsbygd, för regional utveckling</p>	<p>100%</p>
<p>9 Utvecklingsmål i uppdragsdirektivet: utveckla verksamheten med externfinansierade uppdrag, t.ex. uppdrag inom arkeologisk och byggnadsantikvarisk rådgivning, konservering och konsulterande uppdrag inom kulturmiljö och kulturarv.</p>	<p>När museet har en rimligt utvecklad verksamhet med externfinansierade uppdrag, och när verksamheten stärker det museala uppdraget inom rätt områden</p>	<p></p>
<p>10 Museets eget mål, ej med i kulturplan eller uppdragsdirektiv: Museet har välfungerande interna lednings- och stödfunktioner samt god genomförandekapacitet</p>	<p>Museet arbetar systematiskt inom alla verksamhetsområden, har rätt förutsättningar för sin verksamhet och sitt uppdrag. Det innebär:</p> <ul style="list-style-type: none"> Medvetet och effektivt resursnyttjande Museal kompetensförsörjning för uppdraget och framtiden Utmärkt organisatorisk och social arbetsmiljö Ändamålsenliga lokaler och infrastruktur för verksamhet och personal Välfungerande verksamhets- och ekonomistyrning genom planering, genomförande och uppföljning 	<p>95%</p>

<p>11 Museet har ett aktivt arbete med främjande av hemslöjd och hemslöjdsverksamhet i hela länet. Slöjdvverksamheten ska främja intresset för slöjd och ge möjlighet att slöjda i hela länet samt främja en hållbar resursanvändning genom slöjd. Slöjdvverksamheten ska stärka professionella och aktiva slöjdare i länet. (Uppdragsdirektiv)</p>	<p>Målet är nått när</p> <ul style="list-style-type: none"> • alla intresserade i hela regionen, såväl vuxna som barn och unga, ska ha möjlighet att slöjda; • pedagogiska insatser för barn och unga kring hemslöjdens tekniker finns tillgängliga för grundskola och fritidsverksamhet; • professionella och aktiva slöjdare har goda möjligheter att leva, verka och utvecklas i Västernorrland; • slöjdområdets kunskaper anses som relevant för samtida vardagsliv; • slöjdområdet samverkar interkulturellt, nationellt och internationellt - för effektiv kompetens- och resursanvändning 	<p>89%</p>
<p>12 Uppdragsdirektivet: Främja intresset för, kunskapen om samt tillgången till bild- och formkonst i länet genom att verka som publik plattform för samtidskonst med fokus på utställningar, nätverksbyggande och kompetensutveckling inom publik förmedling.</p>	<p>Uppnås med ett kontinuerligt arbete att etablera och utveckla plattformen med utställningar, pedagogisk verksamhet och annan publik förmedling i länet, digitalt och i museibyggnaden</p>	<p>94%</p>

Övergripande mål		Aktiviteter	Uppfyllnad av aktivitet	Uppfyllnad av årsmål	Kommentar vid avvikelse	
<p>Kulturplanen, kulturarvsmål: Kulturarvet är angeläget, fler berättelser främjas och människors historiska och kulturella medvetenhet stärks</p> <p>Museimål i kulturplanen: Kulturarvet som resurs har utvecklats genom museernas publika arbete och genom dialog, delaktighet och medskapande.</p> <p>Museimål i kulturplanen: Museer har en stark roll som lokala nav för kunskap, upplevelser och, fri åsiktsbildning, genom kunskapsuppbyggnad och publik verksamhet</p> <p>Uppdragsdirektivet: (Museiverksamheten/grunduppdraget genomförs genom) publikt arbete (utställningar, program och annan kunskapsförmedlande verksamhet) och genom dialog, delaktighet och medskapande. Museiverksamheten är en mötesplats och arena för kultur och samarrangemang.</p>						
Årsmål						
Museiupplevelse och publika erbjudanden i museibyggnaden						
Utvecklad museiupplevelse och publika erbjudanden i museibyggnaden		<p>Kunskapsförmedling, utvecklingsinsats - Koncept och en aktivitetsplan samt genomförande: Genomföra/erbjuda ca 50 kunskapsförmedlande publika event/aktiviteter i museibyggnaden, så som programverksamhet, visningar, m.m.</p> <p>Målgrupper: Vuxna. Knyts till konceptet för länet och online.</p> <p>Uppdateringar i basutställningarna. Fokus på tillgänglighet, guidade turer i mediageuiden, barnaudioguide, syntolkningar och språk, samt säkerhet, utbyte av pallar för små barn. Uppdateringar av det digitala innehållet.</p> <p>Tillfällig utställning: "Vi som arbetar med våra kroppar", stora hallen, våren 2025.</p> <p>Tillfällig utställning: Triennalen - stora hallen, Monica Sjöo, sommaren 2025.</p> <p>Tillfällig utställning: Bengt Lindström, stora hallen, höst-vår</p>	100%	100%		
Museiupplevelse och publika erbjudanden i länet och online						
Utveckla och implementera det publika erbjudandet i länet och online		<p>Länskoncept - en aktivitetsplan och genomföra: Genomföra/erbjuda 12 publika event/aktiviteter online och i länet, så som programverksamhet, visningar, m.m.</p> <p>Målgrupp: Vuxna. Utveckla ett kunskapsmaterial till nya webbplatser som en digital del av basutställningarna.</p> <p>Smart Kulturarvsturism/Kulturarvresan del 2, Ångermanland och i Medelpad - projekt: Projektansökan 2024/början 2025. Om medel erhålls lanseras projektet med liknande upplägg som Värden längs vägen och Smart Kulturarvsturism Höga Kusten. Utveckling av kulturarvsupplevelser i nära samarbete med besöksnärings och kulturarvsaktörer, med fokus på storytelling och den uppkopplade turiststen. Se även mål 7</p> <p>Värden längs vägen/projekt, storytelling som metod för att utveckla kulturarvet och kulturmiljöerna som värde för kommuner, besöksnäring, kulturarvsaktörer m.fl. Påbörja pilotprojekt i två kommuner, kunskapsuppbyggnad, insamling, paketering och förmedling av plats specifika kulturarvsberättelser.</p>	100%	100%	Struken alldeles i början av året pga att bidragsfinansiering ej kunnat sökas. Tas bort och räknas ej med i uppföljningen.	
Utvecklat besöksmål/museiupplevelse						
Utveckla besöksmålet och museiupplevelsen		<p>Förberedelser för ombyggnad i entré och butik, inkl koncept för kommunikationsmaterial och andra delar.</p> <p>Museidag för familj i september, nytt koncept utvecklas (återkommande)</p> <p>Genomföra POP-UP-perioder under året, totalt fyra st. Varje kreatör ska i samband med sin POP-UP-period vara på plats för att visa sitt hantverk och presentera sin verksamhet alternativt hålla i en workshop.</p> <p>Utvecklat koncept och kommunikation för våra uthyrningsbara lokaler tas fram. Fokus på de uthyrningsbara lokaler som finns idag och fokus på vad det Wulkanska huset kan hyras ut till mer än enbart som en konferenslokal.</p>	100%	100%	75%	Pga vakant tjänst har inte aktiviteten nåtts till fullt. Antal POP-UP kommer att nås.
Kommunikation - övergripande prioriteringar						
			10%		Pga vakant tjänst under rekrytering har inte denna aktivitet kunnat genomföras.	

	100%	Genomföra sommarsångens publika verksamhet, prio barn & familj: ska utgå från friidmuseets kärnverksamhet, kunskapshöjande och lustfyllda aktiviteter: kulturmiljö, biologisk mångfald, djurhållning, slöjd och hantverk. Se barn- och ungdomsåret för barn-/lovaktiviteter	
--	------	---	--

Övergripande mål		Årsmål	Årsmål	Uppfyllnad av årsmål	Kommentar vid avvikelse
<p>Kulturarrusmål i kulturplanen: Kulturarrivet är tillgängligt för alla och upplevs som en gemensam kunskapskälla.</p> <p>Kulturarrusmål i kulturplanen: Alla samhällssektorer tar ett ökat ansvar för kulturarrivet.</p> <p>Uppdragsdirektivet: (Museiverksamheten ska) utveckla kulturmiljöarbetet i hela länet (tex byggnadsrådgivning, remisser, arkeologifjänster, kurser/kunskapsbyggande etc) och uppmärksamma länets stora variation av kulturmiljöer och kulturarv</p>		Aktiviteter			
		Rådgivning och remissinstans för länets kommuner	100%		
		Kommunstödsverksamhet med utbildningstillfällen och workshops	100%		
		Planering och genomförande av Kulturmiljö som resurs, konferens 1 ggr/år tillsammans med LST och RVN	100%		
		Byggnadsantikvarisk uppdragsverksamhet enligt plan (budget) (utvecklingsperspektivet)	100%	100%	
		Projekt värden längs vägen, 3 årigt projekt, i vilket kan ingå flera aktiviteter, som Torsbodautredning (Timrå) och Östansbäcken kulturmiljöprogram (Härnösand)	100%		
		Se publika och kunskapsförmedlande insatser under mål Publik verksamhet	100%	100%	
		Utveckla kurser på området med extern part (byggnadsvård)	100%		
		Arkeobotanisk uppdragsverksamhet omfattande interna och externa uppdrag.	100%		
		Arkeologisk uppdragsverksamhet inom länet och angränsande län i form av genomförande och avrapportering av utredningar steg 1 och 2, förundersökningar samt arkeologiska undersökningar.	100%	100%	
		Genomföra uppdragsverksamheten inom arkeologi (utvecklingsperspektivet) Forskningsinsatser och kunskapsuppbyggnad i form av kursverksamhet (egeninsats), genomgång och analys av äldre jordprover från ett projekt, löpande seminarier, tipsgranskning, avsluta sammanställning av Styresholmsrapporterna samt interna önskemål.	100%	100%	
		Deltagande i aktuella konferenser och nätverk (SKUM, SKANK etc.) samt deltagande i aktuella årsmöten, strategigruppsmöten och styrelsemöten i M-Ark, Stiftelsen Nämforsen och SUBO.	100%	100%	
		Mottagande av två praktikanter inom ramen för en universitetsutbildning.			
		Se även punkt fysisk arbetsmiljö och ändamålsenliga kontor under annat mål. Omplanering och renovering av kontorsmiljön i Melinderska Genomgång av säkerhet och ergonomi i fält inför start av fältsäsongen.	95%	95%	
		Tillgängliggörande av arkeologiska rapporter via www.digitalmuseum.se. Se mål Samlingar och Kunskapsuppbyggnad.	100%	100%	

Övergripande mål

Kulturarsmål i kulturplanen: Kulturarnet är tillgängligt för alla och upplevs som en gemensam kunskapskälla
Uppdragsdirektiv: (Museiverksamheten ska i grunduppdraget genomföra): pedagogisk verksamhet i länets alla kommuner.
Bedriva kunskapsförmedlande verksamhet för barn och unga på fritiden.

Årsmål	Aktiviteter	Uppfylld av aktivitet	Uppfylld av årsmål	Kommentar vid avvikelse
För skolan				
Utvecklingsprojekt	Kulturarvs pedagogiskt projekt med läns museerna i norr genomförs, med tillhörande fallstudier, avslutas T1 2025 med ett seminarium online samt en slutrapport.	100%	100%	
Pedagogiska aktiviteter för äldre	Fortsatt utveckla och genomföra aktiviteter för äldreboenden i länet genom Livskraft för äldre	100%	100%	
Utvecklade resurser för skolan	Utvecklingsinsats: Se över museets lärresurser framförallt i digitala kanaler, utveckla ett komplett utbud till alla tre basutställningar. Kopplas till arbete med ny webbplats.	99%	99%	
Fördjupade samarbeten med skolor	Fortsatt utveckling av mediaguide-projektet där skolor erbjuds att under ett par månader producera en mediaguide med platsens kulturhistoriska berättelser. Utveckla stöd till länets andra museer. Minst ett samarbete under 2025.	100%	100%	
Samarbeten och stöd	Utveckla stöd till och erfarenhetsutbyte med museinätverkets aktörer kring pedagogisk verksamhet i länet, minst 1 möte per termin	100%	100%	
Utvecklade erbjudande och stöd till skolor i länet och i museibyggnaden	Utvecklingsinsats: Utveckla nätverk och kontakter med länets skolor, plan och genomförande Genomföra minst två träffar för lärare online. Nyhetsbrev till lärare ett per termin	100%	100%	
Funktionella lokaler/ytor för skolverksamheten	Se över vilka behov som finns för skolverksamheten samt vilka som kan uppfyllas i galleriet och mfl platser. Ordna upp förråd och behov av utrustning	100%	100%	

Barn och unga på fritiden samt lov - museibyggnaden, digitalt och länet

Utvecklade museiupplevelse och publika erbjudanden för barn och familj (se även mål	Sportlovet - primärt museibyggnaden men kan också vara på friluftsmuseet och i länet	100%		
	Påsklovet - primärt museibyggnaden men kan också vara på friluftsmuseet och i länet	100%		
	Sommarlovet i museibyggnaden - fokus barn och familj	100%		
	Höstlovet - primärt museibyggnaden men kan också vara på friluftsmuseet och i länet	100%		
	Vinterlovet/Jullov - primärt museibyggnaden men kan också vara på friluftsmuseet och i länet	100%		
	Insatser för det publika erbjudandet och kommunikation av barnutbudet i museibyggnaden. Genomförande av totalt ca 30 publika aktiviteter, fokus helger.	100%	100%	
	Insatser för det publika erbjudandet och kommunikation av barnutbudet i länet - Fokus: Paketerat erbjudande med saker att göra på egen hand - exempelvis bildjakt, barnmediaguide. Minst en insats per kommun. Pilotinitiativ: Utveckla ett hållbart format att testa i alla länets kommuner.	100%		
	Insatser för det publika erbjudandet och kommunikation av barnutbudet i länet - Fokus på tematiska upplevelser online. Pilotinitiativ: Ta fram två teman att utforska online.	100%		

Barn och unga på fritiden - sommarlov på friluftsmuseet

Utvecklad museiupplevelse och publika erbjudanden för barn och familj (se även mål 2)	Sommarlovet på friluftsmuseet - fokus barn och familj	100%	100%	
--	---	------	------	--

Övergripande mål

Kulturarvsmål i kulturplanen: Kulturarvet är tillgängligt för alla och upplevs som en gemensam kunskapskälla Förtydligande genom detta mål som ej finns med i uppdragsdirektiv eller kulturplan:
-Museiverksamheten synliggör nationella minoriteters och ursprungsbefolkningens historiska närvaro och synliggör deras språk och kulturer.

Årsmål	Aktiviteter	Uppfylld av aktivitet	Uppfylld av årsmål	Kommentar vid avvikelse
Ökad samisk representation och delaktighet i museets kunskapsuppbyggnad och kunskapskommunikation - Utvecklat samverkan gällande samiska samlingar och kunskapsuppbyggnad i länet.	Integrera samernas historia i länskonceptet genom långsiktig kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling. Fokus på planering av aktiviteter i projekt Smart kulturavsturing del II, utveckla samarbeten med fokus Medelpad.	100%	100%	Projektet Smart Kulturavsturing ströks, men däremot ingår insatserna i andra delar.
Ökad romsk representation och delaktighet i museets kunskapsuppbyggnad och kunskapskommunikation, Västernorrland - Utvecklat samverkan.	Implementering av erfarenheterna från Romska projektet i löpande verksamheter.	100%	100%	

<p>God beredskap avseende Samlingar och Magasin</p>	<p>Samordnat arbete för att arbeta fram en plan avseende fortsatta arbetsinsatser. Möten under året. Dialog även avseende info från beredningsgrupp och nationella rådet samt RAÄ, Länsstyrelsen mm</p>	<p>100%</p>	<p>100%</p>	
---	---	-------------	-------------	--

Övergripande mål

Museinåll/kulturarnsmål i kulturplanen: Kulturarrivets roll och betydelse har stärkts genom samverkan med offentliga och ideella sektorn, högskola och andra kunskapsinstitutioner samt näringsliv.
Uppdragsdirektiv: Samverkan med offentliga och ideella sektorn, högskola, arkiv och andra kunskapsinstitutioner samt näringsliv. Stödja civilsamhällets aktörer inom kulturarnsområdet.
Uppdragsdirektiv: Ansvara för samverkan mellan läsmuseet och de kommunala museerna. Stärka kulturarrivets roll för kunskap, upplevelser och fri åsiktsbildning i alla kommuner.
Utvecklingsmål i uppdragsdirektivet: museet samverkar med nationella kulturinstitutioner som bidrar till ett breddat utbud av museal verksamhet

Årsmål	Aktiviteter	Uppfylld av aktivitet	Uppfylld av årsmål	Kommentar vid avvikelse
Samverkan mellan läsmuseet och de kommunala museerna så att kulturarrivets roll för kunskap, upplevelser och fri åsiktsbildning stärks	Genomföra aktiviteter i museinätverket och andra former. Utarbetad form för samverkan i länskonceptet där även museinätverket ryms, se mål Publik verksamhet	100%	100%	
Samverkan med högskola och andra kunskapsinstitutioner	Inget särskilt samarbete under 2025, samverkan sker dock inom olika delar av verksamheten och i projekt	100%	100%	
Samverkan med Region Västernorrland avseende kulturarrivfrågor	Nätverket Kulturarriv Västernorrland och andra konstellationer	100%	100%	
Samverkan inom verksamhetens olika specialistergrupperingar, t.ex. arkeologin, dokumentation, byggnadsantikvarier osv.	Inga specifika aktiviteter under nästa år, ska enbart genomföras löpande	100%	100%	

Övergripande mål

Museets eget mål, ej med i kulturplan eller uppdragsdirektiv: Museet har välfungerande interna lednings- och stödfunktioner samt god genomförandekapacitet

Arsmål	Årsmål	Uppfylld av aktivitet	Uppfylld av årsmål	Kommentar vid avvikelse
Beredskapsarbete för organisationen enligt krav	Ta fram risker och åtgärdsplan för verksamheten	90%		Flerårig insats, samordnande resurs behövs framåt
	Ta fram kontinuitetsplan (hur ska verksamheten fungera under kris och krig)	100%	97%	
	Möten med den strategiska krisgruppen för att medvetet arbeta med frågorna under året	100%		
Aktuella och gällande policydokument för ökad genomförandekapacitet och måluppfyllelse inom fysisk arbetsmiljö	Gå igenom AFS:ar inom fysiskt arbetsmiljöarbete, se till att vi har alla rutiner och checklistor som saknas, enligt priorlista. Flerårigt.	100%	100%	
Säkerhet enligt krav	Uppdaterade säkerhetsdokument ska implementeras, implementera organisationen för säkerhet (övergripande och operativ)	100%	100%	
God HR och god organisatorisk och social arbetsmiljö	Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud, utifrån Sunt Arbetslivs utbildningsprogram. 6 moduler.	100%		
	Vidareutveckla användning av IA-systemet även för riskbedömningar	100%		
	Nytt kollektivavtal 2025 (nuvarande ettårigt). Innehåller implementeringsinsatser	100%	100%	
Genomföra aktiviteter utifrån kompetensutvecklingsplan	Genomföra aktiviteter som identifierats i arbetsmiljöplanen för 2025, bla utifrån medarbetarenkät hösten 2024	100%		
Effektiv energianvändning	Genomföra aktiviteter i planen	100%	100%	
	Energibesparande åtgärder i byggnader - detta år i Faktors.	100%		
	Frautagande av plan för ny belysning på friluftsmuseet.	30%	65%	Har blivit nedprioriterad pga andra ökade insatser inom klimat och ventilation.
Andamålsenliga kontor och arbetsytor för god arbetsmiljö och effektivitet	Inspektion av ventilation i Melinderska, faktors, Holmgatshuset, Hellströmska - OVK/rätt ventilation och luftfuktighet i personalutrymmen på friluftsmuseet	100%		
	Fungerande tekniska förråd till byggnaden och utställningar. Lagerhantering och ordning.	100%	98%	
	Förråd i stora ballen ska byggas			
	Ytskikt och golv i Melinderska. Insats avseende kontor och arbetsytor för personal. Se även målet kulturmiljö.	95%		
Säkerhetshöjande insatser kring väg	Säkrare väg, sträckan murbergsvägen, farthinder och skyltar.	100%	100%	
Korrekt och legentligt utrymningslarm i museibyggnaden	Planering och förarbete 2025 om att installera korrekt utrymningslarm i museibyggnaden 2026.	80%	80%	Oklart om denna kommer att genomföras under närmaste åren pga ändrade förhållanden.
Välfungerande avfallshantering	Se över avtalet med avfallshantering tillsammans med regionfastigheter under 2025.	100%	100%	Utrymningslarmet kan i nuläget vara tillräckligt. Därför på paus. Kan ej utredas i nuläget, alla resurser går till klimat och ventilation.
Fungerande klimat i basutställningar	Icke fungerande anläggningar i nuläget, och ej godkänt klimat för utställningar och magasin. Utredning genomförs av SWECO på uppdrag av regionen. Åtgärder utifrån slutsatser i utredningen.	100%	100%	
	Projektera och installera klimatanläggning i museibyggnaden			

Övergripande mål				
Museet har ett aktivt arbete med hemslöjd och hemslöjdsverksamhet i hela länet. Slöjdiverksamheten ska främja intresset för slöjd och ge möjlighet att slöjda i hela länet samt främja en hållbar resursanvändning genom slöjd. Slöjdiverksamheten ska stärka professionella och aktiva slöjdare i länet. (Uppdragsdirektiv)				
Årsmål	Aktiviteter	Uppfylld av aktivitet	Uppfylld av årsmål	Kommentar vid avvikelse
Kulturplanemål/Mål uppdragsdirektiv: Alla intresserade i regionen, såväl vuxna som barn och unga, ska ha möjlighet att slöjda. Slöjdområdets kunskaper anses som relevant för samtida vardagsliv. Årsmål: Slöjd finns tillgänglig i regionen. Bevarande och utveckling av det immateriella kulturarvet slöjd.	Kurser, workshops och mötesplatser för slöjd arrangeras runt om i länet. Fortsatt fokus på kurser i korgslöjd med kurslid förlagd även till insamling av material. Fortsatt fördjupning i svampfärgning, för att säkra överföring av handledares kunskaper. Kurser arrangeras för att skapa fördjupning i slöjd, genom att ge flera kurser i samma ämne med gradvis fördjupning, för samma deltagare. 7 ex täljkurs fyra helger utspärr över två terminer. Väprojeckt med fördjupning planeras. Stora slöjdhappening, En dag om VAV (Härnösand i mars) och Slöjdverkstan på Urkult (Näsåker i augusti) arrangeras för att nå och inspirera nya deltagare och erbjuda mötesplats för redan slöjduövande länsbor. Verka för samarbeten med civilsamhället i länets alla kommuner. Öppna slöjdvällar arrangeras i Fränsta, Härnösand och Kовland. Slöjdprogram på äldreboenden. Åtta slöjdprogram erbjuds 2025	100% 100% 100% 100%	100% 100% 100%	
Kulturplanemål/Mål uppdragsdirektiv: Alla intresserade i regionen, såväl vuxna som barn och unga, ska ha möjlighet att slöjda. Slöjdområdets kunskaper anses som relevant för samtida vardagsliv. Årsmål: Knyta ihop slöjd och hälsa med nya målgrupper och nya sammanhang för slöjden.	Arliga utbildningsdag för slöjdlärare i regionen med utgångspunkt i SKL. Två dagar i två olika kommuner. Komplettering av Slöjddokumentation.se Delta i några kommuners slöjdlärarträffar Delta i regionens och kommuners utbildningsdagar. Stötta slöjdare i att utforma skapande-skola-koncept. Slöjd-kit riktade till ungdomar skapas. Finns för utlåning på fritidsgårdar och skolors uppehållsrum. Slöjdhandlarutbildning om 6 heldagar samt 2 digitala teoripass. (Genomförs vartannat år, 2025, 2027...).	100% 80% 100% 100% 100%	100% 96%	
Kulturplanemål/Mål uppdragsdirektiv: Slöjdområdet samverkar interkulturellt, nationellt och internationellt - för effektiv kompetens- och resursanvändning. Årsmål: Fler motiverade, kompetenta aktiva slöjdhandlare för barn.	Arrangera/vidareutveckla den årliga Slöjdrundan i regionen. Slöjd på kartan under 2025 ska idén formuleras Fortbildning och nätverksbyggande för de professionella slöjdarna gemensamt med övriga tre norrjän. (Genomförs vartannat år, 2025 är vi världän) Helgworkshop med nätverksträff i samarbete med North House Folk School för svenska och amerikanska professionella/semiprofessionella slöjdare. Agera möjliggörare.	100% 100% 0%	100% 50%	Kommer att genomföras först nästa år.
Kulturplanemål/Mål uppdragsdirektiv: Professionella och aktiva slöjdare har goda möjligheter att leva, verka och utvecklas. Årsmål: Stärkt entreprenörskap bland slöjdare i regionen				

Övergripande mål

Uppdragsdirektivet: Främja intresset för, kunskapen om samt tillgången till bild- och formkonst i länet genom att verka som publik-plattform för samtidskonst med fokus på utställningar, nätverksbyggande och kompetensutveckling inom publik förmedling.

Årsmål	Aktiviteter	Uppfylld av aktivitet	Uppfylld av årsmål	Kommentar vid avvikelse
Tillfällig utställning Triennialen inkl aktiviteter i länet	Medverkan i produktionen av Triennialen Västernorrland 2025 i samarbete med Konstfrämjandet och Region Västernorrland. Genomförande av en utställning i stora hallen sommaren 2025, som en del av Triennialen Programverksamhet	100%	100%	
Samtidskonst i länet, i samarbeten med andra aktörer.	Utveckla publika erbjudanden kring samtidskonst i länet i samarbete med museinätverkets aktörer och ideella organisationer inom bild- och formområdet. Genomföra aktiviteter i minst fyra kommuner.	100%	100%	
Nätverkskapande insatser och stöd i länet med fokus på arrangörer	Medverkan i Museinätverk Västernorrland med fyra träffar (helår) under 2025, tema samtidskonst för arrangörer.	70%	70%	
Delaktighet och inkludering - barn och unga	Utvecklingsinsats: Samarbeta med museets antikvarier och pedagoger för att ta fram aktiviteter och lärmaterial kopplade till tillfälliga utställningar under året.	100%	100%	
Övergripande länskoncept relaterat till Triennialen	Utvecklingsinsats: Ta fram ett koncept för hur museets arbete med bild och form kan fortsatt utvecklas i samarbete med museinätverkets aktörer och ideella aktörer inom samtidskonsten, utifrån erfarenheterna med Triennialen.	100%	100%	

Projektlista – projekt som beviljats eller genomförts under 2025

- **Framtidens kulturarvspedagogik – museer i norr** - ett interregionalt museisamarbete med fokus på utveckling av kulturarvspedagogiska metoder. Finansiärer är Statens kulturråd och Region Västernorrland. Projektet genomfördes under perioden 2022–2025 och avslutades under 2025.
- **Brandskydds- och magasinsprojekt (flera etapper)** - ett långsiktigt projekt för att stärka brandskydd och magasinmiljöer för samlingarnas långsiktiga bevarande. Projektet finansieras av Boverket genom stödet *Stöd till icke-statliga kulturlokaler*. Etapp 2 och 3 har även erhållit medel från region och kommun. Projektet beviljades första gången 2022 och pågår till och med 2026.
- **Bothnia Business Heritage** - ett internationellt samverkansprojekt med fokus på industri- och näringslivshistoria i Kvarkenområdet. Projektet finansieras av EU-medel inom Interreg Aurora samt regionala tillväxtmedel och genomförs under perioden 2023–2025.
- **ICH North – Passing on Our Musical Traditions** - ett nordiskt samarbetsprojekt med inriktning på immateriellt kulturarv och musikaliska traditioner. Projektet finansieras av EU-medel inom Interreg Aurora, regionala tillväxtmedel, Region Västernorrland, Nordisk kulturfond samt finska och norska parter. Projektet genomförs 2023–2025.
- **ICH EDU North** – beviljat projekt som pågår under 2026-2028
- **Värden längs vägen** - ett samarbetsprojekt tillsammans med bland andra Jamtli, med fokus på kulturmiljö och stadsutveckling i ett gränsöverskridande perspektiv. Projektet genomförs inom Interreg Sverige–Norge / Nordens gröna bälte under perioden 2024–2026.
- **Connect to Collect – digital samtidsinsamling, del 2** - ett tvåårigt nordiskt samarbetsprojekt om metoder för digital samtidsinsamling. Projektet finansieras av Nordisk kulturfond och genomförs under perioden 2024–2026.
- **Kulturmiljömedel från Länsstyrelsen** - under 2025 har kulturmiljömedel erhållits från Länsstyrelsen för åtgärder på Ulvö kapell och Klockstapeln på Murberget friluftsmuseum.
- **Björkå AB fornminnesfond** - under 2025 har museet erhållit projektmedel från Björkåfonden för arkeologisk kunskapsuppbyggnad avseende Ångermanland samt boken om basutställningarna.

- **Re:do** – näringslivsfrämjande utvecklingsprojekt med finansiering från Tillväxtverket. Fokus på kulturella och kreativa branscher tillsammans med Innovationsbolaget och Bizmaker. Beviljades 2025, påbörjas 2026.
- **Twist på tärning** - projekt finansierat av Nämnden för hemslöjdsfrågor och Region Västernorrland. Kompetenshöjande vävningsprojekt.
- **Stiftelsen Långmanska kulturfonden** - projektbidrag till produktion av samarbetsprojektet Hembygdsboken.
- **Kungliga Patriotiska sällskapet** - projektbidrag till Bidrag till produktion av samarbetsprojektet Hembygdsboken.
- **Omställningsfonden** - projektbidrag till insatser avseende kompetensutveckling inom externfinansiering